

Беларускія Ведамасьці

НЬЮ-ЁРК – ВАРШАВА, верасень-сінэжань 2007 г.

1. Нішто ня спыніць Беларусі.

„НІШТО НЯ СПЫНІЦЬ БЕЛАРУСІ”

(Выступ на мэмарыяльным мітынгу ў Курапатах)

Дарагая землякі, дарагая беларусы!

Сёняня, як заўсёды, мы тут, у трагічным і знакавым месцы, дзе прышлі чужаніцы расстрэльвалі наш народ. Курапаты – гэта народная магіла, сымвал нашага народнага вынішчэння. Але ў 1988 годзе, калі былі адкрытыя Курапаты, гэты знак адчыніўся нанова, стаўся сымвалам народнага ўваскращэння. Менавіта з адкрыцця праўды пра Курапаты пачалося новае Беларускае Адраджэнне. Якраз адсюль і з гэтага часу пачаўся Беларускі Народны Фронт. Беларусь уваскэрслала, паўстала з магілы, куды яе ўжо амаль загнаў маскоўска-бальшавіцкі вораг чалавецтва. Курапаты – зямля съмерці – сталі предметным месцам беларускага ўваскращэння.

Найперш гэту зяяву адлюстроўвае Курапаткі Крыж Пакуты – сымвал аднаўлення і вечнага жыцця, сымвал, які народ стварыў сам. А сымвал, як вы ведаеце, незынічальны. Могуць часова разбурыць яго форму, але немагчыма зынічыць значынне і зъмест.

У Дзень Дзядоў, памятаючы мінулае, ёсьць сэнс гаварыць пра будучыню, якая залежыць ад тых, што жывуць. Бо ведаём: толькі той народ, які шануе продкаў, мае прышласць. Нашая прышласць будзе належыць нашаму народнаму адраджэнню. Няма іншага шляху ў будучыню, як адрадзіць нашу нацыянальную культуру, нашу нацыянальную дзяржаву, нашу вялікую беларускую мову, нашу магутнасць, вель і моц. Няма іншай альтэрнатывы, як духоўна адрадзіцца і з годнасцю жыць. Усе іншыя прапановы, думачкі і дарожкі – ідуць ад лукавага. Не хадзіце дарогай лукавага, бо ў канцы той дарогі – народная съмерць!

Калі Беларусь збавіцца ад чужароднага рэжыму, прыярыгтэтам у беларускай палітыцы павінна стаць нацыянальная асьвета і адукцыя младога пакалення беларусаў. На гэта трэба будзе звязаць галоўную ўвагу. Нічога вялікага і нават нічога нармальнага ня будзе дасягнута ні ў эканоміцы, ні ў палітыцы, пакуль ня звязіца, пакуль ня вырасце, не адкуеца новы, вольны беларускі чалавек, пакуль ня стане свободнай наша культура і мова, бо ідэя і дух – над усім.

Цяперашняму пакаленню беларусаў, што апынуліся пад прамаскоўскім рэжымам, трэба выразна ўсьвядоміць, што, пачынаючы з XVII стагоддзя, усходняя імпэрыя пастановіла зынічыць нашу дзяржаву – Вялікае Княства Літоўскае – і вынічыць наш народ. І гэтая палітыка зынічэння працягваеца па сёньняшні дзень.

Вось мы сёняня тут у адным з тых месцаў, дзе забівалі цвёт нашай нацыі – інтэлігенцыю, творчых людзей, моладзь, вучоных. Вось тут масава расстрэльвалі сялян, простых людзей, беларусаў толькі за тое, што яны былі беларусамі.

Курапаты ёсьць съведчанье расейскага генацыду і неабвержная ўліка масавага забойства людзей. Вось чаму нашчадкі ворагаў чалавецтва так стараюцца апаганіць масавыя магілы ў Курапатах, імкніцца зрабіць тут дарогу, ламаюць крыжы, паскідзяць і гадзяць на съяўтых месцы. Задумаемся, хто гэта робіць, хто кіруе і чаму гэта робіцца паставянна і мэтадычна? Глянцы – нават цемра ведае, што кожнае таптанье магілы продкаў ёсьць стрэл у будучыню жывых. То што павінны рабіць жывыя, мы, асьвечаныя і адукаваныя? Рытарычнае пытаньне.

Мы ведаём, што трэба рабіць. Ня будзе бясконца ўладарыць дрэн. Кроў нявіна забітых вышла з зямлі на паверхню. Ужо нікто ня зынічыць Курапаты і вечна будзе жыць Беларусь. Толькі трэба йсьці да яе шырокім шляхам, разам з продкамі, съмела і салідарна, разам з тымі, хто загінуў за яе волю і за яе імя, як нашы сяляне, што былі беларусамі. Вельічная мэта адраджае магутны дух. Сёняня за Беларусь ахвярна змагаюцца тыя, што валодаюць гэтым народным духам. Такіх людзей рабіцца ўсё больш, і прыйдзе час, калі ў сваю абарону і за сваю нацыянальную будучыню стане ўвесь Беларускі народ. Гэта будзе.

Нішто ня спыніць Беларусі. Толькі памятайма – наша сіла, магутнасць і вель і нашым мінульым. Каб асянгнуць вель будучыні, мы мусім узыняць нашу мінуласць. Ніколі не павінна забывацца наша слава. Ні-

колі не павінны магілы продкаў заастаць травой беспамяцтва. Народ – гэта метафізичны арганізм, што жыве ў вечнасці. Мы – жывое пакаленне – толькі яго авангард.

Уславім жа нашых дзядоў тут, сёньня, у Курапатах. Хай будзе цвёрдым наш крок, хай съветлай стане будучыня нашай Беларусі.

Зянон Пазняк

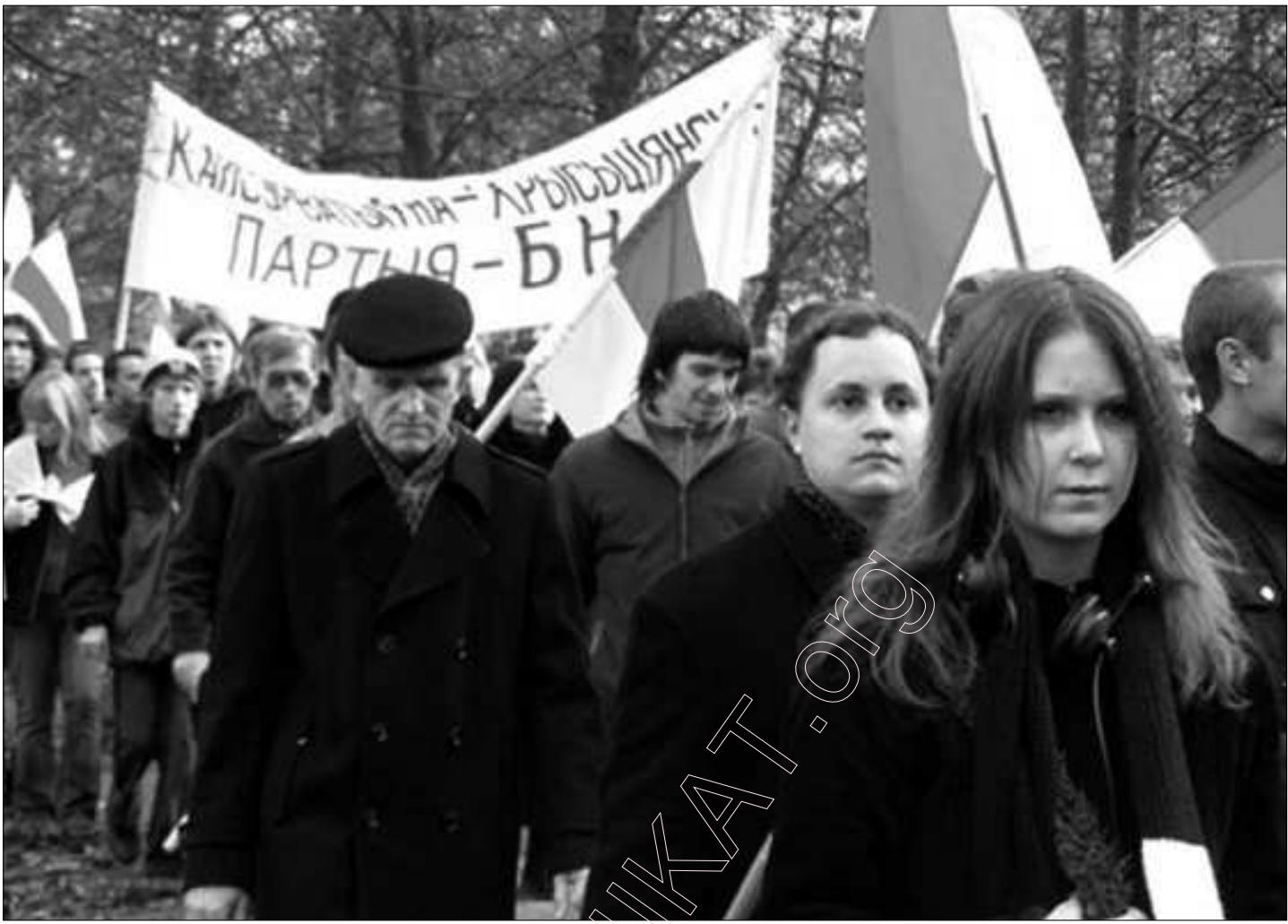
**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне”
і Кансэрватыўна-Хрысціянская Партыя – БНФ
28 кастрычніка 2007 г.**

ШЭСЬЦЕ І МІТЫНГ У ДЗЕНЬ ПАМЯЦІ ПРОДКАЎ ДЗЯДЫ Ў МЕНСКУ

28 кастрычніка Кансэрватыўна-Хрысціянская Партыя – БНФ правіла ў Менску мэмарыяльны мерапрыемствы ў гонар Дня памяці продкаў Дзяды. На заклік Партыі больш за дзяве тысячы асобаў сабраліся каля Гадзіннікавага заводу, а потым рушылі шэсцем праз цэнтар сталіцы. Большасць удзельнікаў мерапрыемства складала моладзь. У гэтым была галоўная станоўчая адметнасць сёлетніх мерапрыемстваў на Дзяды. Беларускія юнакі і дзяўчата ішлі разам зь людзьмі сталага веку, з тымі, хто прайшоў праз ГУЛАГ і ўсе жахі расейскай акупацыі. Людзі ішлі пад нацыянальнымі Бел-Чырвона-Белымі сцягамі, харугвамі з выяўяй Пагоні і гэрбу Менска, несылі транспаранты „Не забудзем няўінных ахвяраў расейскай акупацыі!”, „Ніякіх саюзаў з імпэрскай Расеяй”, „Камунізм да трывалу”, „Беларуская Салідарнасць – наш супраціў расейскай акупацыі”. Юнакі і мужчыны пранесылі па ўсім шматкілёмтровым маршруце вялікія крыжы, якія потым былі ўсталяваны на магілах пакутнікаў у Курапатах.

У Курапатах, на тэрыторіі Народнага Помніка „Лес Крыжоў” адбыўся мэмарыяльны мітынг. Быў заслушаны выступ Зянона Пазняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысціянской Партыі – БНФ, – „Нішто ня спыніць Беларусі” (публікавана). Выступіў намеснік старшыні Фронту і Партыі сп. Сяргей Папкоў. Ён казаў пра непарыўную сувязь пакаленняў, уgruntаваную на народнай памяці, на памяці аб нашых драмах і перамогах, нашых пакутніках і героях. Антыбеларускі рэжым самымі жорсткімі мэтадамі спрабуе разарваць гэту сувязь, каб ператварыць беларусаў у бязмоўныя натоўп, які можна пасылаць на катаржную працу ў Сібір. Цяпер ужо рэжым засяляе нашу зямлю прыхаднямі, якія займаюць каманднія пасады ў нашай дзяржаве. А больш за мільён беларускіх мужчынаў, лепшых работнікаў вымушаны працаўць у крымінальнай Расеі, бо ім няма месца на радзіме. Рэжым робіць тое ж, што рабілі саветы і НКВД падчас савецка-маскоўскай акупацыі Беларусі. Русіфікацыя і асіміляцыя беларусаў ідзе поўным ходам і набірае тэмпы ў самых пачварных формах. Нас хочуць пазбавіць душы, роднай мовы, роднай культуры, ператварыць нас у „рускіх” другога, ніжэйшага гатунку. Тут, над съяўтыхімі магіламі беларускіх ахвяраў, мы павінны ўсьведаміць неабходнасць салідарнага супраціву расейскай акупацыі і асіміляцыі. Беларуская Салідарнасць – шлях да вызвалення ад антыбеларускай цемры, шлях да цывілізаванага нармальнага жыцця ў сваёй роднай краіне.

Выступіў Алесь Чахольскі, адказны сакратар Фронту і Партыі. Ён найбольш спрычыніўся да стваральнай працы ў справе пабудовы Народнага Мэмарыялу ў Курапатах. Кіраваў рэстаўрацыяй пашкоджанага вандаламі Крыжа Пакуты. Удзельнікі мітынгу убачылі адноўлены Крыж Пакуты на сваіх месцы – у цэнтры кампазыцыі Народнага Мэмарыялу. Выступаўца распавеў пра народнае рушанье па ўсёй Беларусі. Людзі зьбіраюць ахвяраваныя на Народны Мэмарыял, ствараюць крыжы і прывозяць іх у Курапаты з самых аддаленых куткоў нашай краіны. Яны ўсталёўваюць іх на магілах пакутнікаў. Агульная кампа-

2. Дзяды-2007. Хаджэньне на Курапаты.

зыція Мэмарыялу ўжо вызначылася, але кожны беларус, кожная сям'я можа паставіць тут свой крыж.

Сп. Юры Белен'кі, выкананаўца абавязкаў старшыні Фронту і Партыі на Беларусі, павітаў моладзь, якая актыўна далучылася да сёлетніх Дзядоў. Многі з маладых упершыню прышлі ў Курапаты, цяпер яны ніколі не пакінуць безабароннай нашу нацыянальную съвятыню. Съядомныя людзі ўсіх пакаленій салідарна адстойваюць Курапаты ад вандалаў, ад разбурэння рукамі антыбеларускага рэжыму. Курапаты працягваюцца на нашай зямлі. Нават афіцыйныя газеты паведамляюць пра нябачаную раней статыстыку алкагалізацыі насельніцтва, пра рост крымінальнай злачыннасці. Яны паведамляюць, што жудасная статыстыка назірае ў апошнія 10-13 гадоў. Давайце ўдакладнім: працэс маштабнага зынішчэння нашага народу пачаўся з 1994 года, калі ўладу ў краіне забрала пастаўленая Москвой групойка. Усе гэтыя гады групойка выконвае маштабную праграму па ліквідацыі беларусаў як нацii. Ім трэба падараць фізічныя сілы народу, збэсціць беларусам душу, падавіць нашу волю да супраціву. Усім народам, усімі пакаленіямі нам трэба супрацьпастаўіцца гэтай варожай навале, якая накаціла на Беларусь з усходняй дэспатычнай імпэрыі. Мы не дазволім, каб маскоўскія акупанты зноў расстрэльвалі беларусаў у Курапатах. Гляньце, што яны твораць у Чачні. Нядаўна ў Эўрапарляманце ў Брусэлі была арганізавана фотавыставка аб зверствах расейскага ФСБ і расейскай арміі на Каўказе. Яны пераўзылі злачынствы нямецкіх фашистаў. І да гэтай Pacei нас заклікае далучацца і інтэгравацца прамаскоўскі рэжым і прадажная прамаскоўская псэўдаапазыцыя? Няхай яны самы едуць да сваіх гаспадароў і далучаюцца да іх. У вызваленай ад дыктатуры Беларусі абавязкова будуць прыцягнуты да крымінальнай адказнасці тыя, хто цяпер раз-

бурае нашу дзяржаву, хто зынішчае нашу культуру і мову, хто аддае злачынныя загады і выконвае іх. Нашай працай, нашымі агульнымі намаганнямі будзе нармалізавана жыццё на Беларусі. Будучыня нашай краіны прыўкрасная і съвестная.

Мэмарыяльны мітынг грамада распачала і скончыла съпяваньнем гімну „Магутны Божа”. Людзі ўсталявалі новыя крыжы на магілах пакутнікаў, запалілі съвечкі і зынічы, усклалі кветкі да крыжоў.

**Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту
„Адраджэннне” і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі
– БНФ**

28 кастрычніка 2007 г.

МЭМАРЫЯЛЬНЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ Ў ЛОШЫЦКІМ ЯРЫ

4 лістапада сябры Кансэрватыўна-Хрысціянской Партыі – БНФ правялі мэмарыяльнае шэсцьце і мітынг у Лошыцкім Яры – адным з месцаў у Менску, дзе расейскія акупанты забівалі беларусаў у 1937 годзе. Людзі сабраліся каля палаца культуры Камвольнага камбіната і рушылі шэсцьцем пад Бел-Чырвона-Белымі Сцягамі і гэрбам Пагоня. Яны несылі таксама транспарант „Памятайма пра ахвяры расейскага тэрору”.

Удзельнікі шэсцяця прышлі ў Лошыцкі Яр, да Крыжа над магіламі беларускіх пакутнікаў. Людзі заслушалі зварот сп. Зянона Пазняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэннне” і Кансэр-

рватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ, – „Лошыцкі Яр. 70 гадоў” (публікуеца). Выступіў сп. Юры Белен'кі, выкананыца абавязкаў на Беларусі старшыні Фронту і Партыі, сп. Сяргей Папкоў, намеснік старшыні Фронту і Партыі, сп. Валеры Буйвал, сакратар Управы Фронту і Партыі,

Народы Эўропы аб'ядноўвае супольная гісторыя, памяць пра ахвяры фашызму і камунізму. Паўсюль людзі шануюць сваіх пакутнікаў. Не дазволім жа і мы, каб непрыяцелі растапталі нашы съвятыні!

Прысутныя засыпвалі гімн „Магутны Божа”, ускладілі кветкі да Крыжа, запалілі съвечкі і зынічкі.

**Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэннне”
і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ**

4 лістапада 2007 г.

ЛОШЫЦКІ ЯР. 70 ГАДОЎ

Дараю землякі!

Сёняння мы сабраліся ў жалобным месцы, тут, дзе 70 гадоў таму рускія энкаўдзісты масава расстрэльвалі беларускіх людзей. Расстрэльвалі на працягу цэлага 1937 года. Людзей прывозілі ў „хапунах” і часам на бартавых грузавіках, звязаных і пад наглядам аховы. Як правіла, прывозілі рана (у 5-6 раніцы) па некалькі машынаў і тут жа расстрэльвалі. Некаторыя з Лошыцкіх старажылаў расказвалі мне ў 80-х, што бачылі, як вазілі і нават як расстрэльвалі. Сказаныя на съмерць былі бедна апранутыя, простыя людзі. Зафіксаваныя таксама асобныя факты, калі мясцовыя камсамольцы-сексоты НКВД і лошыцкія падонкі (сексоты) удзельнічалі ў расстрэлах „ворагаў народа” тут, у Лошыцкім Яры. Яны напрошваліся „пастраляць”, і за кожны стрэл ім плацілі 50 капеек (відаць, такса была). У цэлым у Лошыцы расстраляна і закапана ад 7 да 10-ці тысячаў чалавек.

Гэтае месца мной было адкрыта ў 1988 годзе. Тады я апытаў некалькіх жывых съведкаў лошыцкіх расстрэлаў і апавяданы некаторых (напрыклад, спадарыні Веры Шумскай) запісаў на магнітафон. У гэтым жа годзе, пасля раскопак у Курапатах, я падрыхтаваўся да раскопак у Лошыцы. Але калі я летам перад раскопкамі прышоў сюды, то ўбачыў, што велізарныя яр засыпаны, а вакольныя ўзгоркі, на якіх рос сад, скапаны і грунт скунуты ў яр.

Я высьветліў хто, калі і якім чынам гэта зрабіў і зразумеў, што тут не абышлося бяз КГБ. Такім чынам у Лошыцы КГБ апярэдзіў мяне. Я прывёў атрад валанцёраў і спрабаваў яшчэ адчайна пракапаць насыпны грунт у некалькіх месцах, каб знайсці пахаваныні. Але гэтая праца бяз тэхнікі была не пад сілу і скончылася бязвынікова.

З 1990-га году я спыніў усе археалагічныя дасылданыні, сканцэнтраваўшы дзейнасць на БНФ і ў Вярхоўным Савеце. У 1997 годзе ў „Беларускіх Ведамасцях” мной быў надрукаваны артыкул пра гэтае месца і пра Лошыцкія расстрэлы.

Сёлета КГБ зноў захваляваўся Лошыцай. Ёсьць звесткі, што тут, на месцы расстрэльнага яра, плянуюць нейкае маштабнае будаўніцтва, прыдумваюць вэрсіі, каб зынішчыць Лошыцкі Крыж, мабілізавалі каманду „інтэрпрэтатарапаў” і заказных „экспэртаў”.

Уесь гэты гэбоўскі непакой тлумачыца праста. У 1988 годзе ў іх была паніка, выкліканая адкрыццем Курапатаў. Таму ў Лошыцы ўсё зрабілі хутка і насыпех.

Тым часам я ня раз выказваўся, што магілы ня зынішчылі, яны засталіся пад шматліковым насыпным грунтом. І ў будучыні ў прынцыпе можна іх дасылдаць. Гаражы, якія паставілі на засыпаным яры, – даволі нязначныя пабудовы, каб стацца перашкодай для прынцыпова га дасылданыня. Ведаючыя зацікленасць расейскіх гэбістаў на помысьце і злачынствах, я ўесь час чакаў, што тут яны нешта прыдумаюць

і пабудуюць такое, каб зачыніць шлях для дасылданыня ў будучыні. (Забойцам, як вядома, галоўнае схаваць труп).

Мне здаецца, што ўжо нешта такое калі не пачынаецца, то намерваецца. Наша задача і задача ўсёй беларускай грамадзкасці – не дапусціць далейшага зынішчэння Лошыцкага Яра. Мы разумеем, што забойцы будуць пакаленьнем замятаць съяды сваіх злачынстваў. Але ім ужо гэта не ўдасца. Гэта жа, як ня ўдасца схавацца ад адказнасці тым, хто пакрывае камуністычныя забойствы. Такіх месцаў, як Лошыца, сотні на Беларусі. Настане час і ўшанавана будзе памяць усіх няянін забітых беларусаў, дзеля таго, каб ніколі больш ні масковец, ні немец не тапталі нашу зямлю.

Зянон Пазняк

Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэннне”

і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ

4 лістапада 2007 г.

РАЗВАЖАНЬНІ ПАСЬЛЯ ДЗЯДОЎ

Мэмарыяльныя мерапрыемствы 28 кастрычніка прадэманстравалі беларускія харкатар традыцыйных Дзядоў. Шэсьце па вуліцах Менска і мітынг у Курапатах сабралі (як звычайна) больш за дзіве тысячы людзей. Але цяпер было шмат моладзі, якая масава далучылася да старэйшых і ўнесла ў мерапрыемствы новую энэргію. Над шэсьцем луналі нацыянальныя Бел-Чырвона-Белыя Сцягі.

Арганізатар мерапрыемстваў – Кансэрватыўна-Хрысціянская Партыя – БНФ – звярнулася (наколькі дазволілі цяперашнія інфармацыйныя магчымасці) да ўсіх грамадзянаў краіны з заклікам прыняць удзел у мэмарыяльных падзеях. Прышлі і тыя, якіх мы даўно ня бачылі на Дзядадах. (Яны зусім нядаўна шыхтавалі людзей і вялі іх „евромаршем” на бангальскую балота пад сінімі небеларускімі сцягамі, наладзілі шэраг „карпінак” для Брусэля.) Яны сталі пасярод калёны і асабліва нікому не трапляліся на вочы. І гэта добра. Мы вітаем тут усіх беларусаў.

Але вось што цікава. Ім не давалі спакойнага жыцця фота-, тэле-, радыё- і іншыя журналісты. Пазней мы пазнаёміліся з трактоўкай падзеяў некаторых мясцовых майстроў „інфармацыі”. Шэраг СМИ (у тым ліку „незалежныя” і „дэмакратычныя”) зъмясьцілі наперад ацэнкі, развагі, тэарэтызаваны і партрэты нядаўніх арганізатораў правальнага „евромарша” (В. Вячоркі, В. Івашкевіча і інш.). З тэксту і кантэксту чытач-слухач, напрэд, вынес перакананыне, што менавіта гэтыя асобы „былі душой мэмарыяльных мерапрыемстваў”, што „без іх нічога не адбылося б” і г.д. (Любімы прыёмы любой дэзінфармацыі.)

Арганізаторы Дзядоў не крывідуюць на журналістах – „праца такая”. Урэшце рэшт важней за ўсё, што насељніцтва даведаецца: беларусы не забываюць аб Курапацкай съвятыні. І ўсё ж цікава, чаму былі такія акцэнты і такая інтанансія?

На наш погляд, ўсё гэта – водгукі легендарнага чырвонага вядзера і жоўтых савочак, якія прадстаўнікі студэнцтва паднеслі арганізаторам „евромарша” на іхнай пасялямаршавай прэс-канфэрэнцыі. Канфуз быў настолькі нештодзённым, што спатрэбліўся намаганыні пэўнага журналісткага асяроддзя, каб іх „цягнуць з балота”, як сформуляваў гэта адзін расейскі дзіцячы клясык.

Магчыма, што асабам, якія абзывалі беларусаў „рабамі” і „недаразвітывімі”, сталася патрэба любым коштам (толькі не выбачэннем) адваёўваць назад страчаны на грантах грамадзкі аўтарытэт. Яны забылітася ў мане і тандэтнай тэатральшчыне. Зы іх съмяюща разумныя беларускія юнакі і дзяўчыны. Таму яны зноў шукаюць інфармацыйнага паратунку ў засені Бел-Чырвона-Белага Сцягі. Гэта, вядома, пахвальная. Але мы бачым такі тэатр не ўпершыню. І як цяпер паверыць у іхнюю шчырасць?

Янка Базыль

3. Крыжовае шэсьце. Народны Мэмарыял Курапаты.

ЗАБЫТАЯ СТАРОНКА БЕЛАРУСКАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ

6 лістапада 2007 г. Швэдская газэта „Sydsvenska Dagbladet” прыгадвае падзеі Трыццацігадовай вайны (1618-48). Днямі споўнілася роўна 375 гадоў з дня гібелі швэдскага караля Густава II Адольфа ў бітве пад Лютцэнам у Нямеччыне (1632 г.), а таксама 100 гадоў з дня адкрыцця ў Лютцэне швэдскай памятнай капліцы. Да юбілея прыурочана выданыя дзьвиго гісторычных кніг швэдскіх аўтараў, прысьвеченых той эпосе. Газэта распавядае пра эвалюцыю гісторычных ацэнак далёкіх падзеяў і лёсы гісторычных помнікаў. Швэдскія войскі падчас Трыццацігадовай вайны ваявалі ў Нямеччыне супраць кааліцыі Каталіцкай Лігі. Перад Першай сусветнай вайной прускі рэжым дазволіў пабудову швэдской пратэстанцкай каплічкі, падкрэсліваючы германскасасьць швэдаў і пратэстанцкую салідарнасць. У 1945 г. каплічка ў Лютцэне была ўнесена савецкай акупацыйнай адміністрацыяй ў сьпіс на зынішчэнніе як „помнік германскага мілітарызму”. На шчасьце, немцам удалося дамагчыся, каб каплічку выкрэслі з чорнага сьпісу. Культурныя (і па-добрачу хітрыя) дзеячы прадставілі маскоўцам Густава Адольфа як „нэўтральнага швэдскага караля”...

Наш камэнтар: На жаль, гэтыя круглыя даты засталіся па-за ўвагай беларускіх гісторыкаў. А ўспомніць ёсьць аб чым. Густаў II Адольф – наш „даўні знаёменец”. Менавіта супраць яго войскам Вялікае Княства Літоўскае вяло доўгую вайну ў Лівоніі, якая скончылася ў 1629 годзе цяжкім для ВКЛ Альтмарскім мірам. Кароль і вялікі князь Жыгімонт III Ваза ў той вайне змарнаваў сілы народаў Рэчы Паспалітай, спрабуючы вярнуць сабе швэдскую карону. Перамога беларускага войска пад камандваннем Яна Кароля Хадкевіча над значна мацнейшым швэдскім войскам пад Кірхгольмам каля Рыгі (1605 г., пры бацьку Густава Адольфа – Карлу) – ярчайшая старонка той няшчаснай для Беларусі вайны. Сустракаеш швэдскіх

інтэлектуалаў на Беларусі, то яны ўпэўнены, што іхныя продкі ваявалі ў Лівоніі супраць палякаў. Задача новага пакалення беларускіх гісторыкаў: вяртаць нашу гісторыю і культуру ў эўрапейскі кантэкст. Туды, дзе ёсьць сапраўднае месца беларускай цывілізацыі.

Валеры Буйвал

БЕЛАРУСАФОБСКАЯ АКЦЫЯ Ў МЕНСКУ

Стала вядома, што ў нашай сталіцы разгортваеца новая беларусафобская акцыя. Навучэнцы менскай школы №212 прынеслы бацькам новы загад школьнай адміністрацыі. Вучнёўскія сышткі, на якіх напісана на дзяржаўнай мове „Сыштак”, павінны быць заменены на такой жа мадыфікацыі сышткі, на якіх напісана „Тетрадь”.

Зразумела, што СШ №212 – „русскоязычная” як і абсолютная большасць навучальных установаў пад антыбеларускім рэжымам. У апошнім адміністрацыйным загадзе адчуваеца, аднак, ня толькі няянавісць да беларускай мовы і ўсяго беларускага, але таксама і люты страх перад нашай мовай і ўсім беларускім. Акупанткія „носіtelі разумного, доброго, вечнага” спрабуюць вырваць з жыцця беларускіх дзяцей любую, нават малую і эпізадычную згадку пра нашу мову.

Хутчэй за ўсё правакацыя ў СШ №212 – гэта на проста выбрык мясцовага дырэктара. Такім чынам рэжымам апрабоўваеца яшчэ адзін крок па русіфікацыі нашага народу і нашай адукцыі. Калі б такое здарылася ў палякаў або латышоў, то на наступны дзень усе да аднаго вучні прынеслы б у школу сышткі з надпісамі выключна на нацыянальной мове. Гэта быў бы выразны пратэст бацькоў і дзяцей. І ніводная з сям'яў не палічыла б такую дэманстрацыю нязначнай і несур'ёзнай. Акупанты адразу адчулі халодны подых народнага супраціву.

У 1940-я гады (пасыль вайны) рассейцы паспрабавалі ўвесыці ў польскіх школах расейскую мову навучаньня. То школьнікі закідалі маскоўскіх „носьбітаў доброго і вечнага” чарнілкамі. Беларусы ж маўчаць і паспяшаюць у краму канцтавараў прыкупіць „тетрадей”.

З наступнага году час на Беларусі будзе вымірацца таксама выключна па-акупанцку. Нават у савецкія часы можна было купіць календар на беларускай мове. З 2008-га календары будуць толькі расейскія. Яшчэ ўлетку рэжымам была разагнана рэдакцыя папулярнага адрыўнога календара „Родны край”, які вызначаўся разнастайнасцю інфармацыі на розныя даты па гісторыі, культуры і навукі.

Янка Базыль.

ЧАРГОВЫЯ КРОКІ АНТЫБЕЛАРУСКАГА РЭЖЫМУ ПА ЛІКВІДАЦЫІ БЕЛАРУСКАЙ НАВУКІ

Ліквідацыя беларускай фундамэнタルнай навукі ад самага пачатку ёсць адзін з галоўных накіраваных удару анатыбеларускага рэжыму ў справе нацыянальнага вынішчэння Беларусі. Матывацыя, якую выкарыстоўваюць непрыяцелі, выглядае цалкам банальна. Яна добра вядомая яшчэ за часы палітыкі Савецкага Саюза на „ўскраінах імпэрыі”. Гэта матывацыя „недакаванага прагматызму” – патрабаванне ад навукі непасрэднай сувязі з вытворчасцю і непасрэднай вытворчай аддачы навуковых дасыльданьняў. Такая матывацыя лёгка ўспрымаецца малакультурнымі людзьмі.

Аўтарытарызм, прысутнасць неасвеченых (і, галоўнае, анатынацыянальных) асобаў у верхавіне прамаскоўскага рэжыму – усё гэта дало магчымасць Маскве лёгка пасяць патрэбную ёй тэндэнцыю ў палітыцы лукашызму. Беларуская фундамэнタルная навука вынішчаецца. Распрацавана мэтадалёгія зынішчэння па трох накірунках: адміністрацыйна-палітычным, сацыяльна-еканамічным і структуралягічным.

У Беларускай Нацыянальнай Акадэміі Навук створана бюракратычная вертыкаль, падпрадкаваная рэжымнай адміністрацыі, ліквідаваны шэраг навукова-дасыльчых інстытутаў, асяродкаў, дасыльчыцкіх тэмаў і накірункаў, скасаваная акадэмічна аўтаномія, выбарнасць, самастойнасць інстытутаў. Бюджэт і сродкі на навуку скарочаныя да найніжайшага мінімуму. Зыніжаная да абсурду аплата працы на навукоўцаў, якіх загналі ў стан сацыяльной галечы. Мэтанакіравана і паставлена зваленіюць з працы добрых вучоных і не даюць займацца дасыльчыцкай дзеянісцю вядомым і здольным навукоўцам-беларусам, асабліва маладым; пазбаўляюцца ад вучоных па палітычнай ідэйнай прыкмете.

Абдуманы, вынішчальны ўдар съкіраваны супраць грамадзка-гуманітарнай сферы беларускай акадэмічнай навукі. Апошнія рэпресіі рэжыму, якія адбыліся тут у сэрэдзіне лістапада, -- гэта ліквідацыя на навукова-дасыльчага Інстытута Літаратуры імя Янкі Купалы. (Ліквідавалі шляхам фармальнага ўлучэння Інстытута літаратуры ў Інстытут мовазнаўства. Гэта такі мэтад ліквідацыі.)

Агульнавядомае палажэнне: нацыя ўзынікае тады, калі зьяўляецца нацыянальная літаратура і асэнсаванье яе нацыяй. Няма літаратуры – няма й нацыі. Таму, побач з нішчэннем беларускай фундамэнталнай навукі, мовы, гісторыі, адукцыі, моцны ўдар рэжым абрыйнуў на беларускую літаратуру. Схема выпрабаваная акупантамі яшчэ ў 20-х-30-х гадах. Іхні дзеянні цяпер: траўля імя Васіля Быкава, зачыненіе беларускіх выдавецтваў і часопісаў, захоп і рэквізіцыя Дома літаратора, ліквідацыя (раскол) Саюзу пісьменнікаў, ліквідацыя Літфонду, бібліятэкі і архіву пісьменнікаў і, нядайна, -- ліквідацыя тэатральнай лабараторыі і пазнаваўчай базы нацыянальнай літаратуры – навукова-дасыльчага Інстытута Беларускай Літаратуры імя Янкі Купалы Нацыянальнай Акадэміі Навук.

Мяркуючы па схеме нішчэння, акупанці рэжым (прынамсі тыя, хто гэта робяць), відаць, добра ведоць, што літаратура становіща творчым чыннікам нацыі, калі пазнае сама сябе (дакладна па Гегелю). Гэта значыць – калі зьяўляеца тэорыя нацыянальнай літаратуры і літаратуразнаўства. Бяз гэтага самапазнання немагчыма самаідэнтыфікацыя працэсу і ўзвышэнне над правінцынасцю, не адываеца асянгненне ідэалаў.

Тым часам у пузінскай палітыцы ў Рэссеi (якая па схеме цяпер цалкам дублюе лукашысцкую) назіраеца якраз адваротная тэндэнцыя. Ня гледзячы на атмасферу агульнарэйской карупцыі, хабарніцтва і рабаваньня, Москва ўкладвае вялікія сродкі ў развіццё фундамэнталнай навукі, гуманітарнага сектару, тэхналягічных дасыльданьняў. У канцы лістапада гэтага года бюджетныя сродкі на фундамэнталную навуку расейцы павялічылі ўдвая. Бюджэт расейскай фундамэнталнай навукі цяпер другі па велічыні (пасылью бюджету на армію і ўзбраенны). Адпаведна ў два разы вырас бюджет Рэйсіскай Акадэміі Навук і зарплата вучоных. Стартаваеца на захаваньне маладых кадраў і развіццё фундамэнталных дасыльданьняў.

Рэакцыя беларускага грамадзтва на дзеянні рэжыму па ліквідацыі асноваў нацыянальнага развіцця выглядае ў цэлым адпаведнай ідэйнай тоеснасці іянага ўнутранага становішча, якое, фактычна, не зьмянілася за апошнія, прынамсі, 70-80 гадоў. Калі казаць вобразна – гэта крыкі адзіночак на фоне маўчаньня астатніх. Беларусы ў большасці проста не разумеюць, што іх абдумана нішчачь як культурны народ. Не разумеюць, бо занятыя клопатам пра фізичнае існаваньне.

Акупацыйная сістэма вынішчэння ў такіх умовах дзеянічае зладжана, бесперашкодна і беспакарана. І аказваеца, што беларусы ў гэтай сістэме самы ўдзельнічаюць у нішчэнні самых сябе (сваіх каштоўнасцяў і здабыткаў).

Задача барацьбы з анатыбеларускім рэжымам, з расейскай імпэрскай палітыкай, пераплялася з проблемай культурнай самаідэнтэфікацыі і нацыянальнай съведамасці постсавецкіх пакаленняў людзей. Прыйтым съведамасны падзел незалежны ад узроўню адукцыі і сацыяльнага становішча ў грамадзтве. Без істотных пераменаў у сферы нацыянальна-культурнай съядомасці беларусаў барацьба з рэжымам ня дасыць выніку з прычыны неадэватнага разумення падзеяў. На фармаваньні съведамаснага стану асобы неабходна паставіць засяроджвацца ўсялякаму беларускаму руху, усялякай беларускай арганізацыі, асяродку, ініцыятыве. Ёсць нацыянальныя каштоўнасці, правілы абароны якіх агульныя, неабходныя, салідарныя і абавязковыя для ўсіх у становішчы, калі супраць усіх праводзіцца палітыка нацыянальнага разбурэння.

Дзеля рэалізацыі палітычных мэтаў і партыйных праграмаў беларускае грамадзтва стаіць, перш за ўсё, перад неабходнасцю аўяднання інтарэсаў на нацыянальна-культурнай платформе беларускай салідарнасці ў абароне агульных каштоўнасцяў нацыі. З гэтага палажэння павінна была зыходзіць таксама ўсялякая партыйная палітыка беларускіх партыяў. Нацыянальна-культурнаму разбурэнню беларускага грамадзтва акупацыйным рэжымам можна супроцьстаўіць толькі грамадзкі адпор і нацыянальную салідарнасць людзей.

Зянон ПАЗНЯК

1 сінэжня 2007 г., Варшава

ШЛЯХ ДА СЯБЕ

(Выступ на кастрычніцкім Сойме Беларускага Народнага Фронту „Адраджэннне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ)

Сённяшні Сойм адбываеца напярэдні „Дзядоў” – важнай падзеі і даты беларускага жыцця і духоўнага існаваньня. Незабывайма, што ад Дзядоў і з Курапатаў пачалося новае Беларуское Адраджэнне. Нацыя паўсталі, уваскрэслі з магілаў, дзе ўжо пахаваў быў яе рускі

імпэрыялізм. Адначасна гэтае месца зъяўляеца ўлікай і съведчаньнем рэссейскага злачынства супраць чалавецтва, якое яны і цяперашня іхнія „дасъледнікі” і „грамадзкія энтузіясты” імкнуцца съпіхнуць то на Сталіна, то на „сталінізм”, то на „37-мы год”. Але мы ведаєм, і гісторыя даказала гэта, што бальшавізм, камунізм, сталінізм – былі толькі формай рускага імпэрыялізму. Маскве не ўдасца схаваць свае злачынствы супраць чалавецтва ні за „камунізм”, ні за Сталінам, ні за шырмай НКВД, колькі б там не хлусілі, колькі б не паганілі свае злачыннае, а наша съвятое месца Курапаты, колькі б не ламалі крыжоў. Сымвалы, якія яднаюць кроў мільёнаў нявінна забітых, і якія ўвайшлі ў памяць і сэрца народа – зьнішчыць немагчыма. Форма іх будзе аднаўляцца і множыцца датуль, дакуль жывуць людзі.

Зараз, зламаны тыдзень таму Беларускі Крыж Пакуты ў Курапатах, на рэстаўрацыі. На Дзяды ён будзе адноўлены. Грамадзкі Камітэт па адноўленні Крыжа, сябры нашай Партыі БНФ і беларускія майстры гэта зробяць.

Другая тэма бягучага моманту, якую я хацеў бы закрануць у выступе – гэта чарговася чатырохгадзіннае гаварэнне А. Лукашэнкі перад рэссейскім журналістамі 12 каstryчніка. Тыпаж і культуру Лукашэнкі ўжо ўсе добра ведаюць. Таму я не стану тут казаць ні пра яго пэрманэнтнае русацяпства, беларусафобства і псіхічную неадэкватнасць. Усё гэта не навіна ў палітыцы і не перашкаджае яму трymаць уладу. (Псіхічная неадэкватнасць і самадурства – гэта ўвогуле традыцыя рускай палітыкі. У Беларусі за ўсю гісторыю ВКЛ, БНР і нават БССР такога кшталту кіраунікоў не існавала).

Тэматыка і доўгае гаварэнне Лукашэнкі – гэта адлюстраваныне ягонага змагання з Пуціным у барацьбе за ўладу, дзе актыўным і страцігічным бокам выступае якраз Пуцін, які ня съкідае з дарогі шансы застацца прэзыдэнтам Расеі праз заход Беларусі (рэфэрэндум, прыняцце Канстытуцыйнага Акту, ці застрашаванье, зламаныне суперніка і прымус да капітуляцыі). Псіхалёгія гэбізму абмежаваная і прымітывная, але падступнасць і непраборлівасць у сродках неабмежавальныя.

Гаварэнне 12-га каstryчніка было падрыхтавана „загадкавымі” візитамі да Лукашэнкі Селязньёва, Абрамовіча і іншых экзатычных рэссейскіх асабаў. Складваеца ўражаныне, што Лукашэнку разыгрываюць, каб уцягнуць у нейкае дзеяньне (скажам, напрыклад, ў рэфэрэндум аб Канстытуцыйным Акце Расеі і Беларусі разам з выбарамі ў Думу і т.п.). На карысць гэтага меркаваныя гаворыць крытыка ім асобы і дзеяньні ў Пуціна ілюзія, што ў Расеі ёсьць нейкія моцныя антыпуцінскія сілы, якія вынесуць яго (Лукашэнку) на вяршыню хвалі. У рэальнасці гэта ня так. Ілюзія антыпуцінскай сілы ў Расеі і наскок на крамлёўскую суперніка маглі быць спрэвакаваны самым супернікам, каб уцягнуць „аб’ект” у патрэбную крамлёўскую справу, дзе параза „аб’екта” будзе дружна забясьпечана.

Складваеца ўражаныне, што ідзе гэбоўская войначка – хто каго абдурьць. Ваююць за ўладу, але ахвярай намецілі Беларусь. Хутчэй за ўсё, што „войначка” кончыцца нічым. Але сутнасць яе мы павінны ведаць. Бо пакуль існue рэжым Лукашэнкі, імпэрская Расея і расейскі гэбізм, лёс Беларусі і беларускай культуры заўсёды ў небяспечы.

11-га каstryчніка адбылася падзея, якая прайшла ў рэжымнай Беларусі незауважанай, але патрабуе тым больш беларускай ацэнкі. Раздача прэмii Нобэля. Мае назіраныні за дзеянасцю Нобэлеўскага камітэту па літаратуры цалкам супадаюць з думкамі самых рэзкіх крытыкаў гэтае цяперашняе арганізацыі. І справа нават не ў палітыканстве, кан’юнктуры і густаўшчыне. Там даўно стручаныя высокія крытэрыі добра, съветлага, чыстага і прыўкраснага. Збочаныя ўяўленыні пра асобу і творчасць дамінуюць у тым звужаным левым асяроддзі дасьведчаных знаўцу. Пісьменнікам хрысьціянскага накірунку, чыя творчасць увабрала б у сябе драму нацыянальнага існаваныя і лёсі народу, хараство формы, слова і вобразу над вечнасцю быцця, асэнсаваныне якога блізкае кожнаму культурнаму чалавеку Зямлі, – такім пісьменнікам дарога зачыненая. Геній такога кшталту ня маюць шансаў стаць лаўрыятамі прэмii Нобэля. Вялікі наш нацыянальны паэт Ры-

гор Барадулін магчыма пра гэта ѹ няведаў. Ягоныя „КСТЫ”, ягоная пазэзія апошняга часу занадта хрысьціянская, занадта глыбокая і высокая для ўяўленняў ліберальных спэцоў. Ня кожны беларус, нават той, што лімантует за „эўрапейскія каштоўнасці”, ведае, што такое Захад і гэтае цяперашняе „Эўропа”. Рыгор Барадулін ёсьць нязменны сябра Сойму Беларускага Народнага Фронту, у Бога верыць ды піша пра Ісуса Хрыста – які Нобэль? Гэта даўно не адпавядае цяперашнім бязбожным „эўрапейскім каштоўнасцям” і ліберальны эрзац-эстэтыцы.

Памятаю, што Васіль Быкаў (а ён быў мудрым чалавекам) даволі абыякава і цалкам без энтузізму ставіўся да магчымасці выставіць ягоную кандыдатуру на прэмію Нобэля. Мне нават здавалася, што ён гэтага не хацеў.

Некалі я задумваўся, чаму Папа Рымскі Ян Павал II не адмовіўся, калі яго выставілі на прэмію Нобэля. Найвялікшы чалавек XX стагоддзя – яму не патрэбная ніякая прэмія. Тым ня менш Папа дзіўна змаўчаў, каб нобэлеўскія „спэцы” яго „пракінулі” на карысць нейкай невядомай асобы (не памятаю ўжо і якой). Пазней я зразумеў, што гэтым самым Папа прадбачіў засьведчыў узровень і якасць Нобэлеўскага камітэту, каб людзі ня мелі ілюзіі і не жылі мінульым прэстыжам арганізацыі, якая рэгресіруе разам з бязбожкам і ўсімі абставінамі, што стварыліся ў Заходнім Эўропе.

Сёння, 14 каstryчніка, падстадуная апазыцыя якраз робіць так званы „эўрапейскі марш” пад чужымі сінімі сцягамі. Дманстрацыю па падказы Брусаля наладзілі за „исполнение 12 предложений ЕС”, „за европейские ценности” і „за диалог власти и оппозиции”. (Успомнім, як так званага „дыялогу ўлады і апазыцыі” Ганс Вік разам з КГБ началі ў 1998 годзе развальваць Беларускі Народны Фронт і ствараць неадраджэнскую прамаскоўскую-брусаўскую апазыцыю). Ён жа (Вік) і навучыў іх ссаць – атрымліваць фінансаваныне з-за мяжы („Прадажнае цялятка дзівье каровы съсе”).

Сімптоматычна, што напярэдадні „эўрамаршу” другі „брусаљец”, Мілінкевіч, аб’явіў пра стварэнне „Савета Эўрапейскай інтэграцыі”, куды па ягоных словаў увайшлі „лучшіе умы республікі” і „совет мудрецов” – гэта Тацьцяна Процька, Людзьміла Грэзнова, Алесь Міхалевіч, Пётра Марцаў, Вячаслава Хадасоўскі і г.д. (ня ведаю, ці ёсьць там спадары Скрабец з Фраловым. Але думаю, што ёсьць). „Савет мудрацоў” тым часам заявіў, што „идея европейской интеграции выбрана не в качестве цели, но как ценность, на основе которой можно объединить людей”. Удумайцесь толькі ў гэту „мудрую” блеберду – аб’яднаць людзей на каштоўнасці, якая ня ёсьць мэтай і, значыць, недасягаема. Што было б, каб у 80-х нехта сказаў: „аб’ядноўваемся на незалежнасці, але гэта ня мэта і за яе не змагаемся”.

Былі, праўда, і тады такія разумнікі „за Беларусь бяз Беларусі”, але мы зь імі не цырымоніліся – выставілі каленам – і канец. Цяпер у міязмах рэжыму яны адкылі зноў. Выкарыстоўваць любую дэмагогію, любое глупства, толькі б далей ад нацыянальна-вызвольнай барацьбы, ад беларускага адраджэння, ад барацьбы за сапраўдную незалежнасць і нацыянальныя каштоўнасці, якія рэжым топча і аблёпвае кожны дзень. „Аб’ядноўваемся, маўляў, з рускай „дэмакратыяй”, лучымся на „эўрапейскіх каштоўнасцях”, яднаемся на „эўрапейскай інтэграцыі”, „на правах чалавека” і г.д. пастаніна крычаць гэтыя праплочаныя кляікуны, блытаючы некаторых беларусаў і заводзячы іх у сяляны заувлак.

Для гэтых забытых людзей я б сказаў наступнае:

Яднацца беларусам трэба на сваім. На чужым не яднаюцца. Нам на трэба ёсьці ў Эўропу, бо Эўропа ёсьць мы. Мы самы Эўропа, і дэмакратыю, адлюстраваную ў праве (Статут ВКЛ) мелі ўжо ў 16 стагоддзі. Цяпер жа „шлях у Эўропу” – гэта павінен быць для нас – шлях да сябе самых, гэта ёсьць шлях да Беларусі (а не да Хаўеры Саліны).

Гэта ёсьць Беларускі шлях да нашых вытокуў і да нашай народнай гісторыі. Толькі прайшоўшы гэты шлях пад нацыянальным беларускім сцягам (пад сваім, а не чужым), мы асягнем будучыню і збудуем нашу дэмакратыю, якая будзе эўрапейскай беларускай, але не брусаўскай ці амстэрдамскай. Нам ёсьць чаму вучыцца ў самых сябе.

Толькі на падставе павагі да сваёй нацыянальнай годнасці, да сваіх людзей і да прынцыпаў дэмакратыі, успрынятых гэтымі людзьмі (!) мы павінны наладжваць дачыненын з Заходнім Эўропай і з усім съветам.

Беларуская нацыянальная палітыка мусіць, аднак, думасць далёка наперад. Заходне-эўрапейская цывілізацыя на парозе глыбокага сістэмнага і юдэйна-сацыяльнага крэзісу, які вядзе да распаду, і выхаду зь якога на сённяшні дзень ніхто ня бачыць. Ня ўлічіваць гэтую цывілізацыйную дынаміку і перамены – нельга. Ідэя лучнасці Цэнтральнай і Усходнім Эўропы вакол Беларусі, Украіны і Польшчы будзе рабіцца што раз больш актуальнай як спосаб пазыбегнуць эўрапейскага крэзісу і катастрофы. Але засыпрагаючыся з Захаду, мы мусім цяпер уратаваць Беларусь з Усходу. И ніхто, акрамя нас, беларусаў, ня здолны гэта зрабіць.

Зянон Пазняк

**Старшина Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ**
14 кастрычніка 2007 г.

„УСЮ ДРЭНЬ – У БЕЛАРУСЬ”

2 верасьня БТ, захлынаючыся аптымізмам, прадэманстравала сюжэт са Шклова. „Родіна первого презідента” рыхтуеца стацца „століцей культуры рэспублікі” на наступны год. Але не яму, не „первому” прысьвечана манумэнтальная экспазыцыя ў мясцовым краязнаўчым музеі.

Рэжымныя эстэты выкапалі з гарадzkіх аналаў мала каму вядомую раней, але каларытную постаць. На прыканцы 18-га стагоддзя Кацярына II падарыла Шклоў аднаму са сваіх кахранкаў – сэрbsкаму афіцэру Зорычу, вядомаму сваім амурнымі прыгодамі і жульніцтвам. Зорыч куражыўся і ў Шклове, бавіўся ў прыгонны тэатр і дакуражыўся да таго, што тэрмінова вымушаны быў уцякць за мяжу ў адных кальсонах. Але пра гэта не распавядае нам новая экспазыцыя музея, дзе ёсьць нават помнік сэрbsкаму жуліку. Усё на экспазыцыі „чинно і благородно”.

Антыбеларускае акупанцкае мярзоцце ўжо шраг гадоў пануе ў музейнай справе нашай краіны. Мы ўжо пісалі на старонцы rbpf.org аб tym, як у гомельскім абласным музеі ўсладаўляюцца расейскія цары і іхнія сатрапы, што душылі Беларускі народ: Паскевіч, Румянцав-Задунайскі. У беларускіх гарадах антынародны рэжым увекавечвае памяць не нацыянальных герояў і геніяў, а акупанцкую расейскую навалач, пра якую нават у Рәсеi ніхто даўно не згадвае, бо сорамна. Усю сваю брыдоту мабілізавала імпэрыя: эстрадную папсу, камсамолію, выдавецкую макулатуру... Чарга дайшла да стараёнкіх прайдзісвятаў, якіх выцягнулі з запыленых закуткоў „велікай рускай культуры”.

Янка Базыль

АКЦЫЯ МАСКОЎСКІХ БАЦЮШАК

3 верасьня 2007 г. Французская газета „Le Figaro” паведамляе з Італіі. У мястечку Кастэль Гандольфа 300 тысячаў маладых католікаў з усего съвету сустрэліся з Папай Рымскім Бэнэдыктом XVI. Яны маліліся разам, сипявалі рэлігійныя гімны, абмяркоўвалі проблемы сучаснага съвету і гістарычную мінувшчыну. Папа заклікаў да выратаванья нашай плянэты, падкрэсліў важнасць аховы навакольнага асяроддзя.

Наш камэнтар: У прынцыпе гэта была адна з тыповых, добра падрыхтаваных і арганізаваных сустрэчаў панціфіка з вернікамі. Дакладна вядома, што нікога на такі імпрэзы не заганяюць прымусам. У імпэрскай арганізацыі пад абрэвітурай РПЦ нэрвова калоцяцца руکі ад посыпехаў Касцёла, бо пасля пэўнага перыяду моды ад лубянскіх бацюшак адварулася моладзь.

Няма нічога дзіўнага: маладыя сэрцам адчулу фальш і ўбачылі сапраўдную сутнасць „праваславнай організацыі” (як трапна называў РПЦ Лукашэнка). Што б ні ўтварыла гэтая „організацыя” на Беларусі, усё – зьдзек і абсурд. Нядайна БТ на працягу некалькіх дзён раскручвала рэкламны сюжэт: „В Беларуссии прибудут мощи одного из самых знаменитых православных святых – князя Владимира-крестителя Руси. Ожидаются большие торжества в посёлке Привольный под Минском...”

Фармальная задумка бацюшак зразумелая: выразна чытаецца гісторычная паралель даўняга „Владіміра” з цяперашнім крамлёўскім „Владіміром Владіміровічем.” Беларусы былі ашаломлены: РПЦ зацікала пакланяцца парэшткам паганска гдзеяча, які спаліў наш Палац, забіў князя Рагвалода і тысячи палачанаў, і на працягу свайго жыцця натварыў безыліч іншых злачынстваў. Потым, праўда, па палітычных меркаваннях адмовіўся ад паганства. Але мы тут пры чым?! Нягледзячы на шумную рэкламу акцыя РПЦ правалілася. Нават БТ вымушана была прызнацца: „На поклонение мощам святага Владимира в посёлке Привольный собрались десятки человек...”

Беларусы ведаюць: праваслаўную традыцыю на нашай зямлі павінна адраджаць Беларуская нацыянальная Праваслаўная Царква, а не маскоўскі кагэбісцкі сурагат.

Валеры Буйвал

ПРАЗ САЛІДАРНАСТЬ ДА АДРАДЖЭННЯ

У сераду, 24 кастрычніка, у Інтэрнэце на вэб-сайце Свабоды адбылася онлайн-канферэнцыя з выкананцамі абавязкаў старшины Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі Беларускага Народнага Фронту Юры Белен'кім.

Юры Белен'кі

Нарадзіўся 5 мая 1960 г. у Менску ў сям'і рабочых. Беларус. У 1982 г. закончыў Беларускі дзяржаўны інстытут народнай гаспадаркі па спэцыяльнасці „финансы і крэдыт”. У 1982-84 гг. працаўваў канцралёрам-рэвізорам кантрольна-рэвізійнага ўпраўлення міністэрства фінансаў Беларусі. У 1984-86 гг. служыў у армії. Афіцэр рэзэрвы. У 1986-1995 гг. працаўваў на прадпрыемствах канцэрна „Амкадор” у Менску: начальнікам фінансавага аддзела завода „Ударнік”, намеснікам генэральнага дырэктара ТАА „Амкадор-Траст”. Па пакіраванню прадпрыемства прайшоў курсы наўчання: ў 1990 г. у Англіі па банкаўскай справе і фінансах, у 1994 г. – у Нямеччыне па пытаннях сыштэмных трансфармацый эканомікі. Сябра Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” з самага пачатку існавання Фронту ў 1988 г. У 1990 г. быў абраны дэпутатам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання і дэпутатам Менскага гарадзкога савета. Працаўваў у складзе Апазыцыі Беларускага Народнага Фронту ў Вярхоўным Савеце Беларусі. Адзін з аўтараў „Канцепцыі эканамічнай рэформы ў Беларусі”, распрацаванай і прадстаўленай Беларускім Народным Фронтом. Уваходзіў у склад Ценевага Кабінету Апазыцыі БНФ, у красавіку 1995 г. браў удзел у галадоўцы дэпутатаў БНФ супраць ініцыяванага Лукашэнкам рэфэрэндуму. З 1995 г. па цяперашні час зьяўляецца намеснікам старшины Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі БНФ, выкананцам абавязкаў у Беларусі старшины Фронту і КХП-БНФ.

Пытаныні слухачоў радыё Свабода і адказы Юрыйя Белен'кага (скарочана):

Паважаны, спадар Юрэс! Я, сябра Партыі БНФ з 1995 года, толькі таго БНФ які існаваў да 1999 году. Маю пасъведчанье, падпісанага Зянонам Пазняком, чым вельмі ганаруся. Але. Мне незразумела чаму старшины БНФ выкрыслі шмат адданых і сумленных

сяброў Форнту ў тым ліку і мянен з маёй жонкай Галінай Арыменка. Мы ішчыра падтымліваем нацыянальную ідэю і як можам змагаемся за яе тут ў эміграцыі. Мы падзяляем думку аб небяспечы з Ўсходу. Мы вельмі не задаволены дзеянасцю АДС і В.Вячоркі, у прыватнасці. Аднак нам не зразумела чаму мы не патрэбны і З.Пазняку ў справе змаганьня за вольную, квітнеючу Беларусь. На ўсе наши звароты да яго мы не атрымалі ніводнага адказу. Лічым, што патрэбна аўяднаць намаганні наших палітычных ўцекачоў ў Эўропе. Бо аднымі дэкларацыямі перамогі не атрымаць. Пры ёскаданьні З.Пазняк ў стане быў гэта зрабіць даўно, аднак відаць гэта яму не патрэбна. Ад гэтага вельмі балточа і крыўдна за наших землякоў. З павагай. Яўген Мурашка. Нямеччына.

Спадар Яўген, давайце па-шчырасці – Вы вык雷斯ілі з БНФ сябе самі, калі сталі на пазыцыю чужога па духу і сутнасці Фронту прагматызму абвешчаную тады, ў 1999 годзе сп. Вячоркам ды ягонымі калегамі „прагматыкамі” новай платформай для БНФ. Памятаце абяцанкі: „Будуць стаўкі, офісы, кампютары?”? Абяцаюць сур’ёзныя людзі!” I зрабіць для гэтага тробра нейкую дробязь – адхіліць ад старшынства Пазняка! Калі ж не удалося гэтае рэалізаць – пайшлі на прамы падлог і хлусьню. Але 30-ці срэбрнікаў хапіла толькі на тое для чаго яны прызначаліся – для расколу Фронту, для здрады. Вы не атрымалі таго што Вам абяцалі, вось і крыўдуце на Вячорку. Але чаго ж Вы чакалі? Прагматызм у палітыцы (зазірніце ў падручнікі па паліталёгіі) гэта тое што ў побыце называюць звычайнім шкуніцтвам.

Сёння Вы апэлюеце да Зянона Пазняка, чалавека, які стаіць на платформе маральнасці ў палітыцы. Чаму Вы да яго звязвартайцеся? Вы пераканаліся ў прадаўзівасці ягонаі пазыцыі, хочаце далучыцца, як Вы пішаце, да змаганьня за нацыянальную ідэю? Дык рабіце гэта ў адпаведнасці з гэтай ідэяй ды маральлю, будзьце пасълядоўными. Публічна распавядзіце пра дзеяньні „прагматыку” па развале Фронту, пра сапраўдную, „прагматичную” матывацію іхніх дзеяньняў. А найперш, раскрыце грамадзству праўду пра мэханізмы правядзення ў 1999 годзе правакацыйнай кампаніі арганізаванай В. Ганчаром пад назвай „Альтэрнатыўныя выбары прэзыдэнта”, у якой Вам была адведзеная не апошняя роля. У палітыцы, як прынамсі і ў жыцці, гэта адзіны шлях каб выходзіць з падобных ситуацый. Інакш Вашыя звароты да старшыні Фронту выглядаюць як няшчыры і ня маюць даверу.

Як можна называць нашу апазыцыю „так званай”, яе найлепшыя прадстаўнікі звілі бязьвестак, лідэры і актыўісты сядзяць у турмах, ідуць над міліцыйскія дубінкі на кожнай акцыі, а ваши „лідэр” вырашыў „змагацца” за мяжой, што і робіць апошнія 10 год. А калі вашыя актыўісты па вашых жа дадзеных сабралі 120 тысяч подпісаў за яго рэгістрацыю, ён адмовіўся падаваць іх у выбаркамы, бо не хацеў прыняць на Беларусь і ісці на Плошчу 19 сакавіка.

Вызначэнне „так званая апазыцыя” можна замяніць на паліткарэктнае, з эўрапейскага лексыкуна, прынамсі як прапанавала пару гадоў таму адна незалежная газета вызначэнне „хатняя апазыцыя”, ці меныш паліткарэктнае „прыдворная апазыцыя”, можна шчыра, як вызначыла сябе самое спн. Абрамава „праразейская апазыцыя”, ці салідна, як прапанаваў сп. Пушнін, „конструктіўная оппозіція”. Мне здаецца, больш адпавядае сутнасці гэтай апазыцыі вызначэнне „прамаскоўская апазыцыя”. Бо кірункі гэтай апазыцыі час ад часу сэльдзяць ў Москву, праводзяць закрытыя сустэрэчы ў СВОПе (Совет по внешней і оборонной палітіке), пэрыядычна робяць заявы, што калі яны прыйдуть да ўлады ў Беларусі, то працэс інтэграцыі з Расеяй пойдзе нашмат хутчэй (сп. Лябедзька ды іншыя). Хаця мае права на жыццё і „прыдворная”. У 1999-2000 г.г. спадары Вячорка, Статкевіч, Лебедзька, Хадыка ды іншыя вялі на працягу года сакрэтныя перамовы ў півярні „Ракаўскі бровар” з прадстаўнікамі лукашэнкаўскага рэжыму. Не дзень, не два, не нават месяц, цэлы год! Пра што цэлы год можна было ў таямніцы ад беларускага грамадзства, як прынамсі, спадары Вячорка і Хадыка і ў таямніцы ад калег па Фронту, дамаўляцца з рэжымам? Пра маршы на Бангалор? Пра супольныя дзеяньні супраць нацыянальна-вызвольнага руху? Пра палітбізнэс? Маўчана-

ць да гэтае пары. Толькі аднойчы сп. Лукашэнка трошачкі прыадчыніў таямніцу, памятаеце ягоны выгук да свайго паплечніка па выборах 1994 года сп. Лябедзькі : „Ну какой с тебя Толя міністр іншарных дел?”

ФСБ забіла лідэраў нацыянальна-вызвольных рухаў, такіх як Чарнавіл, Гамсаходзія, Дудаёў... У верасні-кастрычніку 1995 года мы ведалі, што створана спэцпадраздзяленне на ліквідацыі Зянона Пазняка. Па сцэнару забойства лідэра Фронту павінна было быць прадстаўлена як справа рук самых фронтаўцаў „пры непрыгожых абставінах”. Ставілася мэта не толькі забіць старшыню БНФ, але і зганьбіць і яго, і Фронт. Дзякаваць Богу, гэтыя пляны праваліліся. А выдатны аналітычны разум сп. Пазняка ды ягоная воля працујуць на Беларусь. Прынамсі, колькі разоў , ў розных варыяцыйах даходзіла інфармация пра тое якую злосьць у рэжыму выклікае тая акалічнасць, што яны ня могуць дастаць Пазняка.

Шаноўны спадар Беленкі, даўно падтымліваю палітычныя мэты ды ідэалы Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыі БНФ, ды хацеў бы далучыцца да партыі. Якім чынам я могу стаць сябрам Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыі БНФ?

На наших сайтах ёсьць э-мэйлы, скантактумеся.

Колькі сяброў вашай партыі за апошні час быў затрыманы за працу з насельніцтвам (арганізацыя масавых акций, рапаўсюд улётак)

Асабіста я апошні раз атрымала «суткі» з фармулёўкай суда за арганізацыю несанкцыянаванага мітынгу на Кастрычніцкай плошчы (15 сутак) ў красавіку летася. Разам са мной на нарах на Акрэсціна ў адной камэры былі два сябры і два прыхильнікі нашай партыі. Мы нацэльваем сябрава партыі, асабліва моладзі, на тое каб па-магчымасці пазбягаяць затрыманні, нам патрыбы не затрыманыні а вынікі ад працы. Калі ж сябра Партыі, ці прыхильнік трапляе пад рэпрэсіі, робім усё магчымае, каб абараніць яго. У той жа час мы з вялікай павагай ставімся да людзей, якія выбралі шлях адкрылага самаахвярнага змаганьня. Як прыклад – мужнае змаганьне светлай памяці Уладзімера Плещчанкі.

Чым Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партия зараз займаеца на ніве Адраджэння? Ці займаеца Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партия беларускімі культурніцкімі суполкамі, якія былі на Беларусі шырокая распаўсюджаная ад пачатку да сярэдзіны дзесяцігоддзя. Чаму і куды на Вашую думку яны зьніклі? Няўжо справа Беларуска-Адраджэння ўжо завершана?

Уся нашая палітычная дзеянасць як у вузкім, чиста палітычным рэчышчы, так і ў шырокім яе значэнні накіраваная на Адраджэнне. Беларуская палітыка можа быць эфектыўнай тады, калі ўсе ёсьць беларускае духоўнае і культурніцкае апрышышча ў грамадзстве. З другога боку чиста палітычныя мэтады мусяць быць накіраваныя на адраджэнне мовы і культуры. Тут ёсьць рух у двух накірунках Як прыклад, нашая апошняя праграма па барацьбе з гвалтоўнай асіміляцыяй беларусаў, якая атрымала высокую ацэнку сярод адраджэнскіх колаў як ў Беларусі так і ў беларускага замежжа. Што тычыцца культурніцкіх суполак, гэта можа быць адна з формаў беларускай працы, трэба шукаць і новыя эфектыўныя формы, шырокія магчымасці дзеля гэтага дае інтэрнэт. Канечніе справа Беларускага Адраджэння не завершаная. Трэба салідарна і аддана працаўцаў дзеля гэтае съятое мэты.

Кіраўнік Кансэрватыўна-Хрысьціянской Партиі Зянон Пазняк знаходзіцца зараз за межамі Беларусі. Як гэта ўплывае на магчымасць кіраваць партыяй? Якія ўладнія судадносіны паміж Зянонам Пазняком ды яго намеснікамі на Беларусі?

Сучасныя сродкі камунікацыі дазваляюць эфектыўна кіраваць партыяй. Зянон Пазняк абрани старшынём партыі, з'езд абраў двух намеснікаў старшыні, Сяргея Папкова і Юрія Беленькага. Па прапанове старшыні Партыі Юрія Беленькі зацверджаны Соймам партыі выкананікамі абавязкаў старшыні Партыі ў Беларусі.

Якія, на Вашую думку, вагу ды палітычны ўплыў мае Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партия БНФ на Беларусі? Якія Вы бачыце магчымасці для пашырэння ўплыву ды ў якой вобласці грамадзка-жыцціважнай сферы?

Не зусім карэктна даваць ацэнку вагі партыі, адным з кіраўнікоў якой ты зъяўляешся. Пашырэнне ўплыву можа адбыцца толькі праз працу, систэмную, штодзённую, крапатлівую працу. Пры гэтым трэба мець мужнасць стаяць на сваім незалежна ад палітычнай каньюктуры, дзеяньні ў непрыяцеляў ды спакусам саступіць ад стратэгіі у бок тактыкі. І трэба любіць Беларусь.

Беларускае Адраджэнне магчымае ў выпадку прыходу Кансэрвату́на-Хрысьціянскае Партыі да ўлады праз інтытуцыянальныя змены. Але як легальны прыход да ўлады немагчымы пад акупацыяй. Беларускае Адраджэнне магчыма фарсіраваць праз систэму беларускіх суполак ды распаўсюд беларускасці, беларускай культуры ды мовы, беларускага нацыяналістычнага съветапогляду ў грамадзтве. Ці разумее гэта шаноўнае кіраўніцтва Кансэрвату́на-Хрысьціянскае Партыі БНФ? Якія крокі Вы зъбіраецца рабіць у гэтым накірунку?

Мы разумеем жыцьцёвую неабходнасць Беларускага Адраджэння. І робім усё магчымае, што ў нашых сілах. Адным з праграмных на-
кірункаў нашай дзеянасці ёсьць і палітычная асьвета насельніцтва.

Што Вы мяркуеце пра дзеянасць беларускіх нацыяналістаў пад нямецкай акупацыяй?

І пад нямецкай акупацыяй і пад адкрытай расейскай і пад сёньняш-
нія унутранай расейскай былі і ёсьць шчырыя рупліўцы нівы бела-
русской, вялікая ім пашана. Можна прывесыць слова Васіля Быкава
пра беларускіх настаўнікаў, якія пад нямецкай акупацыяй не дазволілі
здурнечу цэламу пакаленію.

*Якім чынам мы можам даведацца імёны тых, каго забіла мас-
коўскае НКВД у Курапатах?*

Усталяваць беларускую уладу ў Беларусі.

*Чаму, на Вашую думку Лукашэнка лічыць нацыяналізм „страши-
ным злом“. Зь якой мэтай ён ілжэ беларускаму народу пра беларускі
нацыяналізм?*

Расейскія спэцслужбы прывялі Лукашэнку да ўлады ў Беларусі.
Кіент выконвае волю гаспадароў.

*Хто яны, на вашую думку? Тыя, хто паскудзяць крыжы ды пом-
нікі ў Курапатах? Чаму адчуваюць свою поўную беспакаранасць
пад акупацыйным рэжымам? Няўжо так будзе заўсёды?*

Канечнече, заўсёды так ня будзе. Пасыль таго, як беларусы ліквідуюць
акупацыйны рэжым заказчыкі і выкануць вандальскіх акцыяў панясуць
адказнасць ў адпаведнасці з заканадаўствам Беларускай Дзяржавы.

*Як вы ставіцеся да прафанацыйнае дзеянасці афіцыйнай апазы-
ці на чале з Мілінкевічам ды Калякінам?*

25 сакавіка 2006 года я і быў съведкам таго, як Мілінкевіч адвод-
зіў людзей з плошчы Каліноўскага. Гэту сцэну, прынамсі назіралі
і журналісты РС спадары Глод і Карбалевіч. Я тады звярнуў іхну
ўвагу на дзеяньні „апазыцыянара“ і папрасіў расказаць аб убачаным
радыёслушачкам. Не расказаў. Тады ўдалося задаць пытаныне сп. Вя-
чорку, што значыць гэты адвод. Атрымаў адказ, маўляў, такое раашэнне
напярэдадні прыняў штаб. А ўвогуле свае ацэнкі наконт прамаскоўскай
апазыцыі я ўжо выказаў. Пра кіраўніка выбарчага штабу Мілінкевіча,
кіраўніка камуністычнай партыі сп. Калякіна: калі нейкая партыя пасъ-
ля таго, што вядома пра злачынства расейскіх камуністаў і нямецкіх
фашистаў, успрымае на сябе назоў гэтых злачынных арганізацый, яна
прымімае на сябе палітычную адказнасць за гэтыя злачынствы...

*Афіцыйная апазыцыя атрымоўвае на працягу апошніх дзесяці год
істотную фінансавую падамогу з замежжжа? Ці зрабілі яны хоць не-
шта для беларускай справы ды Беларускага Адраджэння на гэтыя
гроши?*

На гэтае пытаньне хай яны адкажуць самі.

*Справабаў знайсці Ваш офіс, але на жаль не знайшоў (згодна са-
вецкай традыцыі на дамах проста адсутнічаюць шыльды з назо-
вам вуліцы ды нумарам дома). Ці не малі б Вы размісціць на сайце
ману, як знайсці Ваш офіс?*

Наш офіс па адрасе Варвашэні, 8, быў атрыманы дзякуючы вялізарным
намаганьням і дэпутатскому статусу Зянона Пазняка (у Вярхоўным Са-

веце) і Галіны Вашчанкі (Пазняк) (у Менгарсавеце). У 1999 годзе па-
бандытску, у начы, зламаўшы замкі, яго захапілі людзі, якімі сёння кіруе
сп. Вячорка. Непасрэдна кіраваў захопам офісу Вячаслаў Сіўчык. Глы-
бінны сэнс апэрацыі, познані, быў у тым каб распачаць бойку з наступным
пракручваньнем адзінкіх кадраў на БТ. Такі сцэнар быў рэалізаваны ва
Ўкраіне ў дачыненіі да Руху і меў для яго катастрофічныя наступствы.
У Беларусі гэты сцэнар праваліўся. З ўсяго што атрымалі спэцслужбы,
дык гэта толькі магчымасць перахопіўца нашу паштовую карэспан-
дэнцыю ды браць пад кантроль людзей якія прыходзяць «у фронт»...

Калі хочаце сустрэцца, то прапаную зноў-такі праз э-мэйл ды тэле-
фон.

*Гвалтоўная беларусізацыя беларусаў пры дапамозе іх роднай бела-
рускай мовы нанесла толькі шкоду на пачатку дзеяностых ды ад-
штурхнула расейскамоўных беларусаў ад беларускай справы. А што
Вы думаеце на гэты конт?*

Думаю, што Вы міжволі паўтараце байку, зъляпаную на Лубянцы.

Успомніце, як ва ўмовах адноснай свабоды наперад ірванула бела-
русская культура, тыя ж Раінчыкі з Ханком стваралі выдатныя творы. Якія
выдатныя кніжныя серыі сталі друкавацца, нават стадыён «Дынаама»
быў цалкам запоўнены заўзятарамі і расквечаны нацыяналістымі Бел-
Чырвона-Белымі Сцягамі пад час гульняў нацыяналінай футбольнай
зборнай! І ў процівагу – стан прыдушанасці беларускага грамадзтва
сёняня.

*Ці вістуваеце Вы за самастойнасць праваслаўнай ды католі-
кай цэрквой на Беларусі?*

РПЦ ёсьць структура Лубянкі якая дзейнічае супраць Беларускай
Дзяржавы, праводзіць палітыку русіфікацыі і асіміляцыі. Беларусы ад-
новяюць дзеянасць сваёй Беларускай аўтакефальнай царквы. Каталіц-
кая царква у Беларусі праводзіць вельмі важную працу па духоўнаму
адраджэнню нарада.

*Што рабіла ды рабіць Кансэрвату́на-Хрысьціянскае Партыя ў
справе распаўсюду хрысьціянскай веры ў атэістичным постсове-
кім грамадзтве на Беларусі?*

Распаўсюджванье хрысьціянскай веры – справа Царквы, а не пар-
тыяў. Мы съвецкая партыя, якая мае ідэялогію, пагрунтуваную на
хрысьціянскіх каштоўнасцях.

*Ці маеце вы нейкія сувязі з спадаром Эрністам Сабілам ды ягонай
царквой?*

З пастырам Эрністам Сабілам ў мяне вельмі цэпляя і прыязныя ад-
носіны, Гэты чалавек мусіць служыць беларусам, у першую чаргу ма-
ладым, прыкладам мужнасці і веры. У 18 год гэты чалавек толькі за
тое, што любіў Бога і любіў Беларусь, быў асуджаны расейскімі аку-
пантамі да растрэлу. Растрэл замянілі на 25 гадоў лягераў. У расейскіх
канцлягерах адпакутаваў 13 гадоў, не скарыўся перад акупантамі, заха-
ваў веру і любоў да Бацькаўшчыны.

*Скажыце, спадар Юры, чаму ўнутры КХП такое варожасе стаўлен-
не да ўсіх, хто не член вашай партыі? Чаму вы ніколі не размаўля-
еце з людзьмі падчас выбарчых кампаніяў? Прэзыдэнцкая ня ў лік,
бо не можаце сабраць подпісы. Не аднойчы чуў ад сур'ёзных людзей,
што КХП, як ніводная іншая палітычна арганізацыя, нагадвае рэ-
лігійную секту. Мне здаецца, слова „хрысьціянская“ ў назве партыі
не зусім адпавядае сутнасці гэтага слова. Прабачце, калі пакрыўдзіў.
Андрэй. Менск.*

З моманту ўтварэння Фронту «сур'ёзныя людзі» вядуць жорсткую
і сур'ёзную барацьбу супраць арганізацыі, якая ўзьняла сцяг нацы-
яналінага Адраджэння. Адтуль усе гэтыя «штампікі» ды «страшыл-
кі». У 1989 годзе вялікім накладам нават выпусцілі «в помощь агітато-
ру, пропагандисту» книгу, дзе падрабязна распісвалася, якія антытэзы
на праграмныя палажэнні Фронту трэба запускаць, пры гэтым пры-
шліп'ячуць падобныя ярлычки.

*З-за чаго развайтуся пазнякоўскі Фронт? З-за таго, што дарос-
тым дзядзькамі сказалі гуляць у дзіцячыя гульні. Напрыклад, у гра-
мадзянства віртуальнаі БНР. Потым быў прэзыдэнцкія выбары*

1999 года. Дзядзька Зянон, зь яго прарочым геніем, калі сотні і сотні людзей пацярпелі ад ціску ўладаў, проста ўсіх кінуў. Паступіў, як звычайны правакамар. Сённяшнія місіі вашага КХП, таксама, абсалютна не зразумелая. У выбарах вы не ўдзельнічаеце. Значыць, не ставіце мэтай прыход да ўлады. У вас, як і ў АРЛ, вакол – адны ворагі і агенты КДБ (у Лукі – шпіёны). Не кажыце толькі банальныя слова, што „мы адстойаем незалежнасць Беларусі”. Лука – таксама за незалежнасць. Сядзіць Зянон за мяжой, ну і няхай сядзіць! Колькі яшчэ год: 10, 15? Цяпер патрэбен лідэр, які зьбярэ 100 тысячачаў і прывядзе на Кастрычніцкі пляц і скаже: „Далоў!”. Зянон не прывядзе, Мілікевіч не прывядзе, Вячорка і Статкевіч, таксама. Можа Вы гэта зробіце? Уладзімер.

Прычыны і матывацыі людзей, якія пайшли на раскол Фронту, дасцаткова ясна прадстаўленыя ў адказах на папярэднія пытанні. Яшчэ

Юры Адамавіч, на Ваш погляд, якая была б сітуацыя ў нашай краіне, калі Прэзыдэнтам Беларусі быў бы Зянон Пазняк? Валеры і Таццяяна kandinav55

Сітуацыя была б наступная. У эканамічным пляне (што прынамісі адзначалі ўсе, і МВФ, і асобныя эканамісты), Беларусь апярэдзіла б іншыя краіны былога СССР у разы. Но менавіта эканамічная праграма пад рэдакцыяй Зянона Пазняка, якую я згадваў, улічвала ўсе нашыя перавагі і была накіраваная на максымальнуя рэалізацыю гэтых перавагаў. У агульнаграмадzkім пляне – мы б мелі эўрапейскую, дэмакратычную, квітнеючу краіну.

Вітало. Сусъветнай практикай зьяўляеца стварэнне пры партыях моладзевых арганізацый. Падчас працы ў якіх маладыя людзі набіраюцца вопыту ў камунікацыях з іншымі групамі, арганізаторскага вопыту і г.д. Натуральная, што моладзі лягчай асвоіца ў сваім

4. Надпіс на белай сцяне. (Фота Даніка Нясвіскага).

раз магу падкрэсліць, – Фронт паўстаў як адраджэнцкая арганізацыя, заснаваная на маральных прынцыпах дзейнасці. У 1999 годзе шэраг асобаў прапанавалі перайсці на супрацьлеглыя прынцыпы – прагматичныя. Што з гэтага атрымалася – вельмі вобразна вызначыла моладзь, падараваўшы „прагматыкам” савочки для збору сабачага „добра” на Бангалёры.

Спадар Юрась, як Вы патлумачыце, чаму Кансэрватыўна-Хрысьціянская партыя БНФ, якая адмовілася ад усялякіх грантаў і прагматызму, тым ня мени, фактычна, зьяўляеца самай актыўнай апазыцыйнай цяперашняй уладзе партыйі і адзінай паважанай партыйй сярод беларусаў? Кастусь.

Мы, ня маючы вяровак ці путаў пад назвай „гранты”, маем – свабоду ў вызначэнні тактыкі і стратэгіі дзеяньня партыі. А дзеяньні сугучна з сумленнем заўжды нашмат больш эфектыўныя па сваіх выніках, чым дзеяньні залежных ад чужой волі ды грошай людзей.

асяродку, чым адразу існаваць (улівацца) у „дарослую” арганізацыю: тут прычынай і розныя падыходы да вырашэння пытанняў, і рознае бачанье зьяваў і сьвету, пэўная „закасыценасць” старога пакалення, урэшце канфлікт „айцуў і дзяцей” так бы мовіць. Як праводзіца моладзевая палітыка ў КХП? Хто з кіраўніцтва адказны за прывядзенне гэтага палітыкі ў партыі? Чаму нічога не чуваецца пра моладзь КХП? Максім Крук, Берасць

Я цалкам згодны з аўтарам пытання, з ягоным вызначэннем механізму ўзаемадачынення моладзевых арганізацый у палітычных партыях. Тому арганізацыя працы ў партыі з маладымі людзьмі робіцца прыблізна па такіх жа прынцыпах. Я зьяўляюся адказным за прывядзенне моладзевай палітыкі ў партыі. Спадар Максім, калі хочаце даведацца болей – можам сустрэцца.

Як вы пашыраеце шэраг партыі, прыцягваеце прыхільнікаў? У інтэрнэце я на змог знайсці адрасу офісу КХП-БНФ ці хоць канタк-

тныя тэлефоны. Па адресе той кватэры на „Ўсходзе”, які даў мне адзін знаёмы, нікога не аказалася. Ігнат

Дзіўна было б, каб партыя адраджэнцкага, антыімпэрскага накірунку – мела нейкас нават падабенства свабоды дзеяньняў пад акупацийным рэжымам. Гэта ёсьць рчаіснасць, з аднаго боку, з другога боку – ёсьць партыі якія маюць шыкоўныя офісы ў цэнтры Менску, а нам татальна адмаўляюць у арэндзе нават звычайнага памяшканья, – усё гэта вельмі красамоўна гаворыць, хто небяспечны для рэжыму, а хто – не. Відавочна, што антыбеларускі рэжым будзе крайне варожа ставіцца да беларускай адраджэнцкай партыі. Пра канктыкі я ўжо казаў вышэй.

Партыі Калякіна, Вячоркі, Лябедзкі і інш. лічачца апазыцыйнымі да існуючага ў Беларусі рэжыму. Кансэрватыўна-Хрысціянская Партия, якую ўзначальвае З. Пазняк таксама апазыцыйная. Чаму Вы не разам, у чым Вашы палітычныя разыходжанні? Аляксей Купрыяновіч

Шаноўны Аляксей Купрыяновіч! Мне здаецца, я дастаткова адказаў на падобныя пытанні раней. Магу дадаць, што ў 1999 годзе, калі частка фронтаўцаў спакусілася на „прагматызм”, адначасна спадар Хадыка ў бюлетэні „Ізбиратэль” выказаўся наступным чынам: маўляў, нацыянальная ідэя зжыла сябе, і што трэба пераходзіць Фронту на такія пазыцыі, якія выяўляе Аб'яднала грамадзянская партыя. АГП, якая прынамсі ў той момант (і гэта нават можна знайсці ў архіве Свабоды), разам з шэрагам расейскіх палітыкаў, у тым ліку і спадаром Прымаковым, выступіла з заяўвай аб тым, што Лукашэнка марудзіць з пабудовай „саюзнай дзяржавы” і што трэба гэтыя працэс паскорыць.

1). Паважаны сп. Беленкі, афіцыйная прэса неаднаразова пісала пра гроши, якія апазыцыя атрымлівае з-за мяжы. Пытанне: на якія сродкі існуе ваша партыя? На якія гроши ў Курапатах былі ўсталяваныя сомні крыжоў? 2). На якіх прынцыпах існуе ваша партыя?

Дзякую. Валянцін.

Дзякую, Валянцін. Частковая я адказаў вышэй. Мы не атрымліваем анікіх грошай ні ад каго. Зусім ні ад каго. Партыя існуе выключна на ахвяраванні і самаадданасцю яе сябраў. Хачу нагадаць, што вядомы спадар Ганс Георг Вік трывалы тыму рассакрэціў у „Беларускай газете”, што аб'яднаная апазыцыя, створаная з дапамогай таго ж спадара Віка, дзейнічае па праграмах, якія ім, спадаром Вікам, узгадняліся з КДБ, а гроши пад гэтую дзеяньнасць былі выдаткованыя Эўразвязам.

У Курапатах усе крыжы ўсталяваныя за кошт шчырых ахвяраваньняў сумленных людзей. Цудоўным чынам Гасподзь зрабіў так, што начыстыя гроши нікім чынам не былі выкарыстаныя для стварэння Народнага Мэмарыялу ў Курапатах.

Добры дзень, сп. Беленкі. На пачатку перабудовы ўладамі была прынята праграма па адраджэнні беларускай мовы, разлічаная на дзесяць гадоў. Яна (праграма) не выканана. Чаму, на Ваш погляд, так мэтанакіравана і інтэнсіўна выцясняеца беларуская мова з усіх сфераў ужытку? Чаму нацыянальная сымволіка – гэрб і сцяг – замененая на савецкія ўзоры? З павагай Сяргей Віктараўіч. Менск.

Трэба нагадаць, што ўжо да сярэдзіны 1980 гадоў для спэцыялістай абсалютна выразна стала зразумела, што СССР імкліва коіцца да свайго поўнага эканамічнага банкротства. У прыватнасці, у 1995 годзе пра гэта паведаміў генэрал-лейтэнант КДБ Любімаў. Тому быў прыняты комплекс мераў па паслабленню напружанасці ў грамадстве. У тым ліку давалася большая свабода заціснутым нацыянальным мовам і культурам. Але, як паведаміў той жа Любімаў, гэта зусім не азначала, што расейская імперыя шчыра дае такую вольніцу народам. Пры першай жа магчымасці яны плянівалі ўсё адкруціць назад. Што мы сёньня і назіраем там, дзе ўладу мае расейскі КДБ. Канешне, наўколікі дазваляюць ім адкручаць назад народы, якія адчулу смак гэтай вольніцы. Сёньняшнія выказванні прафэсійных расейскіх імпэрцаў-асімілятараў наконт Беларусі і існавання беларускай мовы і культуры выглядаюць наступным чынам. Маўляў, у нас няма проблемы захапіць Беларусь. Але мы ня хочам мець юрыдычныя ды іншыя проблемы, якія мы мелі з быўлымі прыбалтыйскімі рэспублікамі. Тому трэба набліжаць фундамэнタルную каштоўнасць беларусаў да каштоўнасці расей-

цаў. І, як яны пішуць, на гэта можа спатрэбіцца пакаленіні. Інакші ка-жучы, рэалізуецца доўгатэрміновая праграма па ліквідацыі беларусаў як наці, Беларусі як дзяржавы.

Колькі гадоў сочым усёй сям'ёй за палітычнымі падзеямі. Ваша партыя ні разу не падставіла ні моладзь, ні ваших прыхільнікаў. Вы не вадзілі людзей на „бангалор”, на фальшивыя выбары і рэфэрэндумы. Хочам быць з вамі, хочам дапамагаць, але разумеем, што спрацім працу (мы на дзяржаўной службе), дзеци займаюцца прадпрымальніцтвам, адзін вучыцца. Хочацца плацакць ад гэтага бязсільля. Усё, што можам – чытаем Беларускія кнігі, Біблію на Беларускай мове і размаўляем па-Беларуску толькі дома. Ведаю, што мы не адна такая сям'я. ШТО РАБІЦЬ? Як перакупіць ситуацію?

Дзякую за вельмі добрае і актуальнае пытанніне. Я частковая адказаў на яго, калі казаў, што вынікі палітычнай дзеяньнасці могуць быць тады, калі яны пагрунтаваныя на беларускім духу і беларускай культуре. Рабецце тое, што вы можаце рабіць у гэтай ситуацыі. Гаварыце пабеларуску, распаўсюджвайце беларускую кнігу, беларускую песеньню, беларускі дух. Вашая воля, вашая рашучасць у гэтай справе дасцьць вынік. Людзі ўсё цудоўна бачаць і адчуваюць. Калі вашая жыццёвая пазыцыя, пагрунтаваная на беларускай мове і культуры, будзе цвёрдай і пасълядоўнай, людзі заўважаць гэта і будуць побач з вамі ў гэтай сувязій справе. Менавіта такія астраўкі, каменныея, трывалыя астраўкі, ствараюць моц, фундамент Беларускаму Адраджэнню. Вось тады ситуацыя зьменіцца, і ніякая варожая сіла ня здолець Беларусь.

Калі, калі ўжмо да нас, у Беларусь, вернецца Зянон Пазняк? Боменавіта ён лідэр мінуйшага, сучаснага і мы спадзяемся будучыні! Калі?

Трэба змагацца, каб былі гарантывія вяртання ў Беларусь ўсіх палітычных выгнанынкаў. Трэба дамагацца ад Эўрапейскіх структур аўціску на рэжым з мэтаю атрымаць гарантывія бяспекі вяртання на Беларусь Зянона Пазняка ды іншых палітычных выгнанынкаў.

1. Вы былі дэпутатам Вярхоўнага Савету 12-га склікання. Як Вы ацэньваеце ролю Зянона Пазняка ў тых лёсавызначальных для Беларусі падзеях? 2. Вядома выказванне сп. Хадыкі пра тое, што „национальная ідэя изясіла сябе”. Але ж менавіта на нацыянальной платформе грунтуеца дзеяньнасць Беларускага Народнага Фронту. Вынікам здароды нацыянальной ідэі зьявіліся дзеяньні пэўнай групouki па расколу Фронту, імітацыі палітычнага змагання, бутафорскія „марши” ў балота. Ці не надышоў час казаць гэтым людзям праўду ў вочы, ды так, каб ведала ўсё грамадства?

На першое пытанніне адказ такі. Бог прайвіў літасць да нас, беларусаў, можа, за тыя бязвінныя ахвяры, якія панеслі ад розных акупантав, і ў лёсавызначальных момант даў нашаму народу чалавека, які бачыў і цвёрда ведаў, што трэба рабіць. Калі ў жніўні 1991-га абаваліўся ГКЧП, была эйфарыя. І адзіны чалавек, які меў не эйфарыю, а зусім іншы, супрацьлеглы настрой – трывогу, адказнасць, быў Пазняк. Апазыцыя БНФ на чале з Пазняком здолела сабраць Вярхоўны Савет (насталі на скліканні пазачарговай сесіі) – і на працягу трох дзён, калі расейская імперыя яшчэ не адышла ад шоку, былі прынятыя ўсе неабходныя заканадаўчыя акты, якія ўсталёвалі юрыдычную, у адпаведнасці з міжнародным правам, Незалежнасць Беларусі. Што прынамсі істотным чынам паўплывала на мірны, а не ваенны, як у Югаславіі, распад савецкай імперыі і пазбавіла народы ад крывавых жахаў. Бо ўжо праз тры дні, калі Москва апомнілася, і ейныя агенты ў нашым Вярхоўным Савете атрымалі адпаведныя інструкцыі і запатрабавалі адмены раешэнняў аб наданні Дэкларацыі аб суверэнітэце статусу канстытуцыйнай сілы – ужо было позна. Но каб адмяніць, патрабавалася канстытуцыйная большасць, дзве траціны дэпутатаў, а гэта ўжо было немагчыма. Ізноў жа: менавіта дзякуючы Пазняку хада гісторыі (магчыма, на ўсёй постсавецкай прасторы) была пераведзеная ў мірнае рэчышча.

Наконт выказвання сп. Хадыкі я ўжо адказваў раней. Згодны з Вамі, праўду трэба казаць.

Dobry dzen spadar Jury. Cikava bylo b pachuc vashy dumki nakont adradzhennia Belaruskai Hryscianskai Demakratiyi, dzejnasci Paula

Siaverynsa, Maladoha Fronty. Ci robicca shto nebudz z vashaha boku i padtrymku Zmicera Dashkevicha? Dziakuju za adkazy. Z pavahaj Andrei.

Хачу нагадаць, што лідэрам хрысьціянскай дэмакратыі на Беларусі (у Заходній Беларусі) зьяўляўся Ян Пазыняк (дзед Зянона Пазыняка), які быў забіты расейскімі бальшавікамі ў 1939 годзе. Тоє, што Зянон Пазыняк на момант, калі ўзначаліў Фронт, меў яснае ўяўленне і пра палітычную дзеянасць, і перакананыні хрысьціянскага дэмакрата, – адыграла вельмі важную ролю, у тым ліку і ў тых пераломных момантах гісторыі, пра якія я казаў. У прыватнасці, цвёрдае стаянне на платформе маральнасці ў палітыцы. У 1999 годзе Павал Севярынец актыўна падтрымаў дзеяньні „прагматыкаў” па расколу Фронту. Як жа ён сёняня можа вызначаць сваё месца ў палітыцы як хрысьціянскага дэмакрата? Калі ж Павал зъмяніў свае погляды з прагматычных на тыя, пра якія ён сёняня гаворыць – дык для гэтага ёсць адзіны шлях: публічна заявіць пра гэта, расказаўшы пра памылковасць сваіх дзеяньняў у 1999 годзе. Калі ж гэтага ня робіцца – даволі працяглы час – гэта сведчыць, мякка кажучы, аб няшчырасці гэтага чалавека цінейкім спэцыфічным разуменыні хрысьціянскай дэмакратыі.

Па праудзе сказаць, трэба шчыра прызнаць, маглі б мы і сапраўды, акрамя чиста маральнай падтрымкі, зрабіць і практычныя нейкія захады для вызвалення Зыміцера Дашкевіча.

Дзень добры, спадар Юрась. 1) Менавіта ваша стаўленне да сп. Казуліна? 2) Як вы ацэньваце мінулы Эўрапейскі Марш? Дзякую Але́сі Чарнышоў

Паўтаруся, што ацэнку „маршу на балота” зрабіла моладзь, падараваўшы савочкі арганізаторам. Па-чалавечы мне шкада Казуліна, чалавека, якога, як я разумею, падманулі, і замест прэзыдэнцкага крэсла паслалі на нары. Але хай гэта будзе прыкладам усім тым, хто яшчэ мае ілюзіі наконт таго, што можна гуляцца ў нейкія гульні з Москвой.

Ці могуць падзеі ў Беларусі прывесці да новых Курапатаў? На маю думку юсё ідзе да гэтага. Душэнне нацыянальнага бізнесу, культуры матэрыяльной і духоўнай. Тое, што міліция ўжо не выконвае заканадаўства, а толькі загад – відавочна, „лінія Сталіна”, пры ўладзе тое ж „гэбз”, людзей прывучаюць да пакуль маленьких рэпрэсіяў (ругаліся матом, отправлялі пуняду) і г.д. Як вы ацэньваце небяспеку? Шырая павага вашай партыі. Віктар.

Чалавечая псыхіка так пабудаваная, што кожнаму новому пакаленіню на хочацца верыць, што яно будзе мець такі трагічны досьвед, які мелі ягоныя папярэднікі. Пра тое, што трагедыя Курапатаў можа паўтарыцца – сёняня нам кажа досьвед Чачэніі. Памятаець, нядайна ў Брусаў, у Эўрапарлямэнце забаранілі фотавыставу, якая адлюстроўвала зверстыя расейскага ФСБ у Чачэніі. На здымках былі забітыя людзі са съядамі жахлівых катаваньняў. Можна казаць, што расейскія ФСБ па зверстках пераўышло гітлероўскае гестапа. Арганізацыі, чые людзі сёняня робяць рэчы, якіх не вытрымлівае псыхіка сілых эўрадэпутатаў, сёняня знаходзяцца пры ўладзе ў Крамлі. Трэба ўсьвядоміць, наколькі гэта страшная небяспека ня толькі для Беларусі – а і для ўсяго свету.

Ці не думае партыя КХП мець хлоніцу, якія б у пэўных абставінах маглі б стаць таранам супраць гарыў, што ня маюць ні роду ні племя? Мы палічылі б гэта за гонар.

Я думаю, што кожны беларус сёняня, ва ўмовах унутранай акупацыі, мусіць вызначыць для сябе, у якой сферы змагання за Айчыну ён можыць працягіць сябе найлепшым чынам.

Добрый день Юрий Адамович. Помню Вас ешё по Амкодору. Убедился, что у Позняка много сторонников. Почему бы как-то не объединить нас, или пока это нецелесообразно? Чем можно помочь КХП-БНФ, Зенону Позняку? Передайте ему искренние слова поддержки.

Дзякую за падтрымку, шаноўны калега. Найлепшай падтрымкай пэрсанальная Пазыняку была б, сапраўды, нашая Беларуская Салідарнасць. Аб'ядноўвацца трэба. Больш таго – толькі праз салідарнасць, узаемную дапамогу, мы прыйдзем да свабоды і дэмакратыі ў Беларусі.

(Паводле радыё Свабода)

ЛІСТАПАДАЎСКІ СОЙМ

11 лістапада сёлета ў Менску адбыўся чарговы Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. Сойм заслушаў выступ сп. Зянона Пазыняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянской Партыі – БНФ – „Асьвета і сіла”.

З дакладамі аб палітычным і сацыяльна-еканамічным становішчы выступіў сп. Юры Белен'кі, выканайца абавязкаў старшыні на Беларусі Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянской Партыі – БНФ. З усіх Беларусі паступаючы звесткі пра жорсткую палітыку русіфікацыі і асіміляцыі. Нават у школах з беларускай мовай навучання рэжымныя русіфікатары ў агрэсіўнай форме зядзяйсянноць праграму зынішчэння беларускай культуры. Напрыклад, у адной са школ у вялікім сяле паблізу Салігорска маладая настаўніца атрымала загад адміністрацыі ўпарадкаваць фонд школьнай бібліятэкі. Настаўніца выканала заданыне: аформіла стэнды з новымі паупленнянімі кніг, часопісаў і газэтаў, напісала плякаты з цытатамі пра карысць чытання і г.д. Замест падзякі беларуская настаўніца атрымала строгую вымову ад начальніцтва. Яе прымусілі перарабіць працу. Адзінам „пунктам авбінавачвання” быў той факт, што настаўніца аформіла бібліятэку на беларускай мове. Русіфікатары спасылаліся на вышэйшае начальніцтва.

Сітуацыя з вышэйшыненем беларускай мовы вяртается ў самыя змрочныя часы. У пэўным сэнсе такога не было нават пры савецкім рэжыме, які вымушшаны быў захоўваць некаторыя фармальныя прыкметы адметнасці ў саюзной рэспубліцы. Зразумела, што мэтай цяперашняга прамаскоўскага рэжыму зьяўляеца поўная ліквідацыя беларускай мовы і культуры, і гэта ёсць часткай іхнай праграмы ліквідацыі беларусаў як нацыі. Гэта ёсць адзін з напрамакаў агрэсіўнай і разбуральнай зынешніх палітычных імпэрыі. Мы бачым, як у апошнія дні Москва разгарнула адразу некалькі правакацый на зынешнепалітычным полі. У Грузію кінуты вялікія сродкі на арганізацію прамаскоўскай апазыцыі, якая дзейнічае супраць легітымнай улады. Москва аркестравала на працягу некалькіх дзён акцыі гэтай апазыцыі. Але падобна, што правакацый правалілася дзякуючы адэватным дзеяньням кіраўніцтва краіны, якое нечакана для Москвы прыняло экстранныя заходы дзеля навядзення парадку ў сталіцы і раскрыла падступныя пляны суседніх імпэрый і яе агентуры ў Грузії.

У тых ж дні начальнік штаба ўзброеных сілаў Расеі Балуеўскі заяўіў, што Расея спыняе ўдзел у міжнародным пагадненні па амежаванню звычайных узбраенняў. Гэта была агрэсіўная заява, накіраваная супраць заходніх дэмакратычных краінаў. Крэмль актыўна стварае істэрычную атмасферу небяспекі і крызісу, палохае сваё насељніцтва і міжнародную супольнасць. Гэты рэжым ня можа існаваць у нармальнай сітуацыі. Надзвычайніца „варожас атачэнне”, „жалезнай рука” – даўно вядомыя мадэлі крамлёўскай зынешніх і ўнутранай палітыкі. Забесьпячэнне „трэцяга тэрміну” Пущу ёсць цяперашнім тактычным задачай гэтых небяспечных манўраў. Вельмі важна, каб Беларусь не знаходзілася ў сферы расейскага палітычнага авантурніцтва.

Выступілі сябры Сойму з розных рэгіёнаў краіны. Яны паведамілі аб кампаніі грунтоўнай русіфікацыі беларускага школьніцтва. Навучальныя і выхаваўчыя установы брутальна адразаюць беларускіх дзяцей ад роднай культуры і мовы. На новыя капылы паўтараеца даўно вядомая савецкая спроба стварэння „новага чалавека” – гэтым разам беларуса, які пазбаўлены ўсяго роднага, свайго нацыянальнага інтэлектуальнага багажу. Беларуса русіфікатары мяркуюць ператварыць ў „рускага” другога гатунку. Ужо цяпер Москва з дапамогай мясцовага рэжыму наносіць па нашай культуре і інтэлекту ўдары, каб ператварыць наш народ у мала адукаваную масу, прыдатную для сібірскай працы на імпэрыю. Месца беларусаў на нашай зямлі зоймуць „рускія першага гатунку”, якім накананава гаспадарыць на нашай зямлі. Так дзейнічае

крамлёўскі рэжым, які актыўна зынішчае і рассейскі народ – першую ахвяру імперскай клікі. Беларусы павінны супрацьпастаўіць дзікаму эксперыменту сваю нацыянальную салідарнасць. Важна, каб людзі разабраліся ў тым, што адбываецца ў нашай краіне і ўбачылі шлях выйсціца з небяспечнага тупіка, куды заганяюць нас непрыяцелі Беларусі. Нациянальнае Адраджэнне – сапраўды магутная зброя барацьбы супраць акупантай-русіфікатараў.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ
11 лістапада 2007 г.

АСЬВЕТА І СІЛА

(Выступ на лістападаўскім Сойме Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ)

У каstryчніку адбываліся некаторыя падзеі, якія дазваляюць выказаць пзўныя меркаваны.

У псеўдаапазыцыі „крызіс жанру” набыў гратэскавыя формы. Маршам і пустата гэтых асобаў выразна выявіліся ў небеларускім „маршы” 14-га каstryчніка.

Адсутнасць беларускай палітычнай арганізацыі, якая б займалася сацыяльна-палітычнымі праблемамі і справамі народа, прыводзіць да выхаду на паверхню камуністаш („сацыяльны марш”). Аднак, мне тут бачыцца тэндэнцыя (цалкам, дарэчы, авантурная) перакшталтавання псеўдаапазыцыі з „агульнадэмакратычнай” на лева-прамаскоўскую з апорай на камуністаш.

Тое, што за гэтай тэндэнцыяй стаіць агентура і фантазёры з КГБ-Лубянкі, у мяне не выклікае сумненіня. (Мы ўжо наглядзеліся на іхныя эксперыменты). Сімптоматычна таксама, што газета „Наша Ніва” у гэтай сітуацыі прадэкліравала падтрымку камуністам (першым ненавісінкам беларушчыны цяпер і ва ўсёй нашай гісторыі).

У ідеалагічным пэрспектыўным пляне камунізацыя псеўдаапазыцыі –, як кажуць, дохлая справа. Але звышзадача таго, што цяпер робіцца – іншая. Давесці ўсё да абсурду і да маразму. Актыўнае дзеяньне гэтай левай псеўдаапазыцыі – сабраць антибеларускія сілы, съіраваныя на падтрымку Москвы. Зьнешні выгляд і практэс „сацыяльнага маршу” быў вобразам гэтага чаканага абсурду. (Чаго вартага было зъмяшанье сымвалу і дыскрэдытацыя Беларускага Нацыянальнага Сыцяга).

Традыцыйна і прыстойна адбыліся Крыжовас шэсціце і мітынг на Дзяды ў Курапатах і ў Лошыцы. Вялікая падзяка належыцца сібрам Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ і прыхільнікам Адраджэння за хуткас, добрае і апэратыўнае аднаўленыне Курапацкага Крыжа Пакуты і мэмарыяльнай лавы презыдэнта У. Клінтаны (рэстаўраваў А. Шатэрнік). Сёлетняя сітуацыя на Беларусі, якая склалася ў каstryчніку, добрае паказала, наколькі правільным і неабходным для Беларускага Адраджэння было вызначэнне Курапатаў і стварэнне там Народнага Мэмарыялу адным з галоўных прыярытэтаў у нашых грамадzkіх дзеяньнях.

Нагадаю ў каторы раз, што сітуацыя палітычнага развалу, інспірацыя псеўдаапазыцыі і імітацыі, якую стварылі на Беларусі непрыяцелі беларушчыны, у прынцыпе ня можа прывесці да якіх-небудзь пераменаў у жыцці і палітыцы. Палітычнае балота – мэтад гарантаванага існаванья дыктатуры. Для пераменаў і перамогі неабходна стварэнне беларускай нацыянальнай сілы. Для кансалідацыі беларускай сілы неабходна нацыянальнае асьветніцтва грамадзтва, якое фармуе нацыянальную сведамасць. Гэта ёсьць азбука, на вывуччышы якой ніхто ня стане чытаць. Ніхто не ўратуе, не збудзе і не ўзвялічыць Беларусь, акрамя самых беларусаў, якія, шануючы сябе, з гонарам будуць любіць сваю беларускую мову, Бацькаўшчыну і свабоду. Трагедыя і драма Беларусі ў тым,

што такіх беларусаў мала. Унутраная акупацыя, рэжым, русіфікацыя, нішчэнне памяці і культуры ёсьць вытворныя чынныкі гэтага замкнёнаага кола драмы, якое ўдалося ненадоўга праправаць у 1991-м як толькі выраслы першыя парадкі народнай сілы (Беларускі Народны Фронт).

Раней я пісаў пра асноўныя складнікі асьветніцтва і нацыянальнага адраджэння. Гэта – мова, гісторыя, дзяржава. **Галоўнай у гэтай трыядзе ёсьць мова. Бо толькі пакуль існуе беларуская мова, будзе жыць Беларускі народ.**

Цяпер антыбеларускі рэжым яшчэ больш узмацняе русіфікацыю і нішчэнне беларускай мовы. У асьветніцкай палітыцы Фронту і нашай народнай партыі абарона і сцвярджэнне беларускай мовы павінна стаць у гэтым моманце прыярытэтным дзеяньнем. Неабходна прапанаваць мадэль жыццёвых паводзін ва ўмовах унутранай акупацыі і перасыду ўсю беларускага. Да слова сказаць, напрыклад, у эміграцыі ўсё народы (акрамя, відаць, беларусаў) прынялі вельмі простую і эфектыўную мадэль: як толькі пераступіў парог і ўвайшоў у свой дом, – гаворым выключна на сваёй мове. Гэтак жа і са сваімі, дзе б ні былі. У выніку мексіканцы, карэйцы і г.д., нават курды пакаленнямі за мяжой гавораць і ведаюць сваю мову. Беларусы ўжо ў першым пакаленіні робяцца нямымі. Бывае, што дзеці нават інтэлігентных і съедамых беларусаў (у вольным съвеце) нават не разумеюць па-беларуску.

Пра прычыны і фэнамэн гэтай нікчэмнай звязы я ня буду разважаць у гэтым лісце, але ведаючы прычыны, мяркую, што сусьеветны прынцып выжывання народаў за мяжой трэба ўвесці за правіла на Беларусі пры антыбеларускай уладзе. У доме – гаворым толькі па-беларуску. Для тых, хто зразумее, што Беларусь ёсьць наш агульны дом – прынцып такі ж: у Беларусі гаворым па-беларуску. (Менавіта так паводзілі сябе прыбалтыйскія народы за савецкай акупацыяй. І выжылі, і здабылі свабоду).

Цяпер ёсьць шмат маладых беларусаў, якія прыхільныя да сваёй мовы, гісторыі і культуры, але з прычыны акупацыі школьнага выхавання не гавораць па-беларуску. І тут ёсьць дакладны рэкамэндацыя, каб іхныя дзеці з самага маленякага ўзросту бездакорна загаварылі на беларускай мове. Ёсьць магчымасць перакуліць піраміду русіфікацыі наадварот: бацькі – па-руску, дзеці – па-беларуску. Способ паводзінаў і дэрусіфікацыі ва ўмовах асіміляцыйнай палітыкі нам трэба абазначыць у бліжэйшы час. Асноўныя прынцыпы. Якія, не сумняваюся, будуть дапрацаваныя шляхам грамадзкага аблеркавання.

У 2008 годзе Беларускае Адраджэнне павінна мабілізавацца як актыўная сіла. Рэсурсы адновіца па меры дэградацыі „падстайной апазыцыі” і па меры яе камунізацыі (ад чаго Москва, відаць, не адступіцца). Ёсьць рэсурсы і па-за межамі Партыі, якія можна ўключыць у агульную справу адраджэння Беларусі.

Зянон Пазняк

**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ**
11 лістапада 2007 г.

СНЕЖАНЬСКІ СОЙМ

9 сінежня сёлета ў Менску адбыўся чарговы Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. Сойм заслухаў выступ сп. Зянона Пазняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ (публікуеца).

З дакладамі аб палітычным і сацыяльна-еканамічным становішчы выступіў сп. Юры Белен'кі, выканаўца абавязкаў старшыні Партыі і Фронту на Беларусі. Антыбеларускі рэжым актыўізаваў наступ на беларускія нацыянальныя сілы, якія вядуць змаганье за Айчыну. Адсюль імкненіне юрыдычнай забароны нашай Кансэрватыўна-Хрысьціянской Партыі – БНФ. Апошніяе беспадстаўнае папярэджанье ад міністру РБ ёсьць гэтаму съведчаньнем. Рэжым спадзяеца такім чынам

расчысціць сабе дарогу для антыдзяржаўнай дзейнасці. Але ня ўда-ца запалохаць і спыніць беларусаў. Партыя была, ёсьць і будзе жыць, працаўцаў і змагацца. Ня ўдаца замяніць сапраўднае нацыянальнае Адраджэнне мітусьнёй фальшывых імітатарам, якія зусім нядайна хадзілі на сваіх бандагорскіх маршах пад камандай камуністай, пад чы-рвонымі сцягамі і пад гукі „Інтэрнацыянала”.

Многія людзі, перш за ўсё змагарная беларуская моладзь урэшце ўбачылі і зразумелі, хто такія на самой справе гэтая іспэўдаапазыцыянеры. Разумныя людзі адварнуліся ад іх. Тады ў так званых „незалежных” і „дэмакратычных” СМІ пачалася шумная кампанія па выратаваньні гэтай правальнай публікі з бандагорскага балота: пустыя дыскусіі іхных „кандыдатаў на старшыню”, газетныя балёнкі і радыёхвалі аб нічым. У прысыцьбутых да рэжыму ўзынкі сур’ёзныя праблемы, яны канчатковая губляюць давер грамадзтва. Мімікрыя і фальш давялі іх да лягічнага выніку. 13-14 сінегня сёлета адбудзеца візіт імпэрца Пуціна на Беларусь. Чакаецца чарговая атака на беларускую дзяржаўнасць і спроба канчатковага паглынання нашай краіны гэтым разам дзеля забесьпячэння групоўцы Пуціна „трэцяга тэрміну” у Крамлі. Наш народ павінен быць гатовы да абароны Бацькаўшчыны ад расейскай агрэсіі.

Выступіў сп. Валеры Буйвал, сакратар Управы Фронту і Партыі. Ён нагадаў, што менавіта Зянон Пазняк, Беларускі Народны Фронт „Адраджэнне” і ягоная Кансэрватыўна-Хрысціянская Партыя – БНФ яшчэ з сярэдзіны 1990-х гадоў папярэджвалі беларускае і міжнароднае грамадзтва пра імпэрыялістичную захопніцкую палітыку Ресей, пра фармаваньне сістэмы дзяржаўнага фашызму ў гэтай краіне. Многія ня верылі тады беларускім адраджэнцам. Але ў апошнія гады, а tym больш у апошнія месяцы падчас выбарчага шоў у Ресей заходняя палітыкі, журналісты і грамадзтвы ўбачылі тое, аб чым казалі ім зь Беларусі. Нават нямецкія праразескія дзеячы (Р. Лінднэр, А. Рар) вымушаны былі прызнацца нядайна, што „нямецкая палітыка па дэмакратызацыі Беларусі праз Ресею была памылковай”. Вось і сумнавядомы Ганс-Георг Вік заявіў быў у Нямеччыне, што Захаду „трэба перастаць падтрымліваць гэтак званую аўяднаную апазыцыю, якая зжыла сябе...”

Менавіта Фронт і Партыя адстаялі ў няроўнай барацьбе беларускую Дзяржаву, якую грантаўскія імітаторы разам з рэжымам гатовыя былі прадаць у маскоўскі палон. Сінегня ў імітатарапі адбываецца іхны „зьезд”. У залі галасуюць фармальныя сябры АГП, прафсаюзаў, нейкіх іншых арганізацыяў. У імітатарапі ўсё магчыма. І ня трэба разважаць цяпер, за каго з высунутых „кандыдатаў” яны прагаласуюць. Старшынём гэтай групоўкі можа стаць зусім нечаканая асоба. Гэта ёсьць съведчанне канчатковага палітычнага гніеньня структураў прамаскоўскай іспэўдаапазыцыі.

Выступілі сябры Сойму з розных рэгіёнаў краіны. Яны заявілі аб гатоўнасці весьці патрыятычную дзейнасць у любых умовах. Было вырашана звязацца ў суды дзеля аспрэчваньня незаконнага „папярэджання” міністрам РБ. Прынятые былі таксама іншыя рашэнні (аб мэтадах дзейнасці, аў выключэнні з Партыі асобаў, што страцілі сувязь з Партыяй і інш.).

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ

9 сінегня 2007 г.

„НОВАЯ ВАЙНА – СТАРАЯ ПАЛІТЫКА”

(Выступ на сінеганскім Сойме Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ)

Год-два таму пущінская Москва зразумела, што купіць Беларусь за „так” у свайго сатрапа ім ня ўдаца. Сатрап прадаваўся толькі за ўладу над Крамлём. Тады ўзгарэлася газа-нафтавая вайна, дакладней агрэсія,

якая пераастае цяпер ў вайну фінансавую і эканамічную. Москва груба паламала дамоўленасці і ававязацельства Будапештскага Мэмарандума 1994 года (чатырох краінаў – ЗША, Англіі, Ресей і Беларусі) і пачала эканамічную вайну, якая пры ўсёй, здавалася б, неверагоднасці гэтай высновы мае магчымасць пераастацца ў сілавую агрэсію маскоўскага гэбізму (на што яны здольныя, мы ведаем).

Каб убачыць сутнасць новай захопніцкай палітыкі (якая, дарэчы, адкрыта прамаўляеца і робіцца) карысна часам звярнуць увагу на выказваны непрыкметных людзей, якія ў сістэме гэбізму выконваюць функцыю „агучвальнікаў” думак палітычнага начальніцтва (калі начальніцтву выказвацца нязручна ці непажадана). Адным з такіх „гучальнікаў” з'яўляеца спалены расейскі шпіён А. Суздалцаў (Лукашэнка вытурнуў яго зь Беларусі за шпіёнства ў карысць Ресеі). Пасля правалу гэтага рэзідэнта Лубянка яго легалізавала і дае „выказвацца” нават у Страсбургу і Брусселі.

Вось які тэкст яму было даручана агучыць летам гэтага года ў Страсбургу:

„Следующий этап российско-белорусского кризиса будет носить финансовый характер... Негативные процессы в финансовой сфере Белоруссии в итоге могут привести к варианту дефолта... Мы видим, что финансовая стабильность является главной проблемой белорусских властей... Решения российских властей в отношении РБ, принятые в декабре-январе 2006-2007 гг., являются окончательными и ревизии не подлежат... *Идёт процесс постепенного лишения Белоруссии статуса транзитного государства.* В отношении газа – идёт активное строительство «Северного потока». В отношении нефти – строится БТС-2 (калектар да Фінскай затокі – З.П.). В отношении автомобильного транзита – ставятся вопросы о расширении автомобильного транзита через территорию Финляндии, Латвии”. (<http://www.politoboz.com/node/179>)

Вось сутнасць агрэсіі, якую не агучваюць рускія „генэралы палітыкі”, гаворачы нібыта пра рынак і „датацы” (якіх на справе не існавала).

Гэтая інфармація „гучальніка” была зроблена для Рады Эўропы, каб тыя, гаворачы пра „дэмакратызацыю” Лукашэнкі, разумелі і падтрымлівалі Москву.

Прывяду яшчэ адну цытату з выступу гэтага „рэтранслітара”. Расейцы ў размовах між сабой кажуць і лічаць (небезпадстаўна), што Беларусь чакае энэргетычны голад і што „кардынальна зьмяніць ягоны балянс” „можа толькі ўласная АЭС”. (За што Лукашэнка і ўхапіўся).

А цяпер, вось як інфармуе чыноўні Страсбург шпіён Суздалцаў: „Строительство в 500 км от Москвы АЭС руками китайцев, иранцев и даже украинцев является неприемлемым для Москвы. В итоге, ситуация с белорусской АЭС способна резко изменить формат отношений между РФ и РБ”.

Як кажуць, прасьцей ня скажаш.

Такі ёсьць зъмест новай вайны і палітычна-еканамічнай агрэсіі Ресеі супраць Беларусі. У рэчышчы і пад сцягам гэтай вайны (але з лагоднай мінай) зьбіраецца ў хуткім часе (сярэдзіна сінегня) прыехаць у Менск Пуцін на два дні. Сутнасць гэтай паездкі – выкананыне задання „калектыўнага дыктатара” – расчыстка шляху для расейскага гэбоўскага капіталу на Беларусь* і падрыхтоўка (у выпадку посьпеху) умоваў для прыняцця так званага „канстытуцыйнага акту”. Захоп Беларусі сплянавалі ў растэрміноўку. Цяпер кожны дзень існаваныя прамаскоўскага рэжыму становіща надзвычай небяспечным для Беларусі.

Улічым, што ва ўмовах абсалютнай улады КГБ у Ресеі ніякія законы і фармальнасці брацца ў разлік ня будуць. У Пуціна і ягонай групоўкі

* Візіт адбыўся 13-14 сінегня. Усё сталася, як і меркавалася. Экспрэты адзначылі, што „Ресея і Пуцін адмовіліся ад бліц-крыгу ў дачыненні да Беларусі і перайшлі на больш хітры і дўгатэрміновы сцэнар... Эта сцэнар павелічэння крэдытавання і запазычанасці Беларусі.” Лукашэнка „як той трус, праста йдзе ў пастку расейскім фінансавым групам.” <http://www.svaboda.org/content/Article/867809.html>

застаўся на гэта (на трэці тэрмін Пуціна і „канстытуцыйны акт”) яшчэ адзін шанец – прэзыдэнцкія выбары ў 2008 годзе ў Рэспубліку Беларусь.

Супрацьстаяць расейскай палітычнай інвазіі і спыніць яе можа толькі Беларускі народ (не Лукашэнка). Таму зразумела, што Масква праз свае магчымасці пастваеца ліквідаваць на Беларусі патэнцыяльную небяспеку для сваёй агрэсіі – ізаляваць небяспечныя для яе асобы, партыі, арганізацыі, структуры, установы нацыянальнага кшталту. Гэта робіцца ўвесе час, а цяпер (што для павярхойных назіральнікаў здаецца дзіўным) у шматкроць павялічылася. Якраз з пачаткам „новай” расейскай агрэсіі супраць Беларусі ў канцы 2006 г. узмацніўся масавы перасъед беларускай моладзі, беларускіх інстытуцый, арганізацый і г.д.

Падрыхтоўка да забароны адзінай беларускай адраджэнскай Партыі Народнага Фронту (КХП-БНФ), вынік спакойнай і пасыядоўнай працы якой стаў рэальная адчувацца ў цяперашнім беларускім грамадстве, – гэта якраз праява „новай агрэсіі” і ліхаманкавага съпішання пуністатаў Рэспублікі Беларусь перад апошнімі для іх выбарамі.

Факталогія, календар і накірунак нацыянальнага вынішчэння на Беларусі, якое праводзіць антыбеларускі рэжым, дакладна карэлюеца з палітычнымі дзеяннямі Рэспублікі Беларусь (і ў цэлым з расейскай стратэгіяй). Усё гэта паказвае, што канкрэтны нацыянальны вынішчэнны Беларусі распрацоўваецца на Любянцы і ў Маскве.

Трэба разумець у чым прычына векавога, пастваннага імкнення Рэспублікі Беларусь. Прывычнікі некалькі, але галоўная звышпрычына ўсіх прывычнікі – ваенна-стратэгічны пляцдарм для ціску і агрэсіі на заход. Калі будзе моцная, незалежная Беларусь, Рэспубліка імрэрыя праста скурчыцца. У адрозненьні ад шмат якіх цяперашніх беларусаў, Москва гэта добра разумее.

Тут варта нагадаць істотнае палажэнне беларускага змагання, якое мы вызначылі і абмеркавалі два гады таму. У барацьбе з расейскай імперскай палітыкай і агрэсіяй у цяперашніх абставінах **беларусы, і найперш беларускія адраджэнцы, павінны ствараць сваю беларускую сілу, на ёй ґрунтавацца і на яе абапірацца.** Ні ў якім разе і ні пад якім прафанскім (што заведамым) тлумачэннем нельга аб'ядноўвацца з антыбеларускім рэжымам у ягоным канфлікце з пунінскай уладай. Нельга траціць нацыянальную сілу, пасаваць, разбройвацца, стацца гноем, таптанынем у подлай шкурнай чужой барацьбе. Нельга мняць Сыцяг, прынцыпы і ідэалы з-за страху ці дзеля прымітыўнага выжывецкага прагматызму. Бо гэта – канец, зрада, ганбіба і небыцьцё, страта будучыні Беларусі. Трэба змагацца за Беларусь, самым за сябе, супраць абодвух. Но яны – адно.

Паўтараю гэта зноў, гэту азбуку палітыкі і змагання, бо філісцерскі піск у такіх мамэнтах, імкненне кінуцца ад страху ў абдымкі любога тырана, гвалтавінка й прыгнятальніка, шукаць у яго абароны, – такія паводзіны былі заўсёды ў спалоханых бясцесільных людзей. На іхных сагнутых карках ехалі Гітлер і Сталін, „дучэ” і нават Лукашэнка.

Але ня можа цэлы народ стацца бесхрыбетным. Новыя змаганьне вылучыць новых людзей. Ніякія забароны беларускіх партый, ніякія пасадкі ў турму беларускай моладзі ні для гэбоўскай Рэспублікі, ні для антыбеларускага рэжыму ня пойдуць на карысць. Як у песьні піесца: „мы знаем, што трэба рабіць”. І беларусы гэта зробяць.

Зянон Пазняк

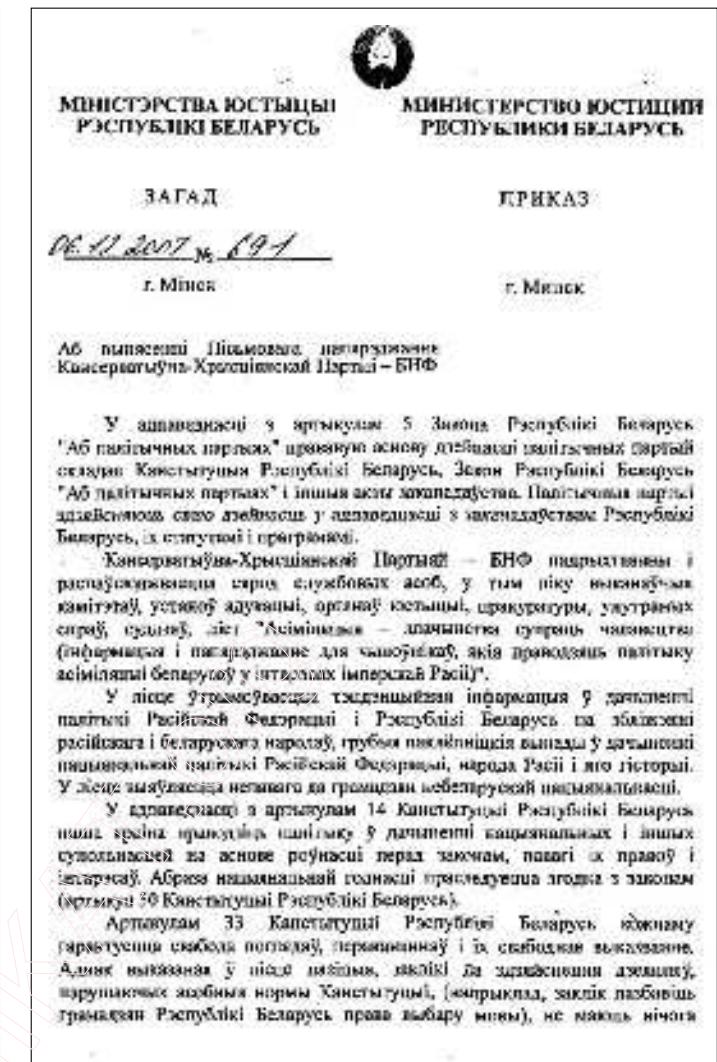
**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партыя – БНФ**

9 снежня 2007 г.

ХОЧУЦЬ ЗАБАРАНІЦЬ КХП – БНФ

Сойм Кансэрватыўна-Хрысьціянской Партыі – БНФ звязнуўся ў Вярхоўны суд са скаргай наступнага зъмештку* (вынятак):

* Тэкст заявы напісаны сталінска-наркомаўскім правапісам. (Рэд.).

5. Загад Міністра (падрыхтоўка забароны Партыі Адраджэння), стар. 1.

Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партыя – БНФ 6.12.2007 г. атрымала ад Міністэрства юстыцыі загад Міністра юстыцыі № 621 ад 5.12.2007 г., якім вынесена Партыі пісьмовае папярэджанне.

У канстатуючай часцы загаду Міністра юстыцыі ўтрымліваюцца бяздоказныя сцверджанні, якія ня маюць дачынення да Кансытуцыйнай Рэспублікі Беларусь і Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партіях”, у тым ліку такія як, цытуем:

- тэндэнцыйная інфармацыя ў дачыненні палітыкі Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь па збліженні расійскага і беларускага народаў, грубыя паклённіцкія выпады ў дачыненні паклённіцкага цэнтра Расійскай Федэрацыі, народа Расіі і яго гісторыі. У лісце атрымліваюцца неправы да грамадзян небеларускай нацыянальнасці;
- грубыя паклённіцкія выпады ў дачыненні нацыянальной палітыкі Расійскай Федэрацыі, народа Расіі і яго гісторыі,
- выяўляеца непавага да грамадзян небеларускай нацыянальнасці,
- заклікі да здзяснення дзеянняў, парушаючых асобныя нормы Кансытуцыйнай (напрыклад, заклік пазбавіць грамадзян Рэспублікі Беларусь права выбару мовы), не маючы начын-

28.11.2007 г. Партыя атрымала ліст Міністэрства юстыцыі за № 1154, у якім сцвярджалася, што дакумент „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавечства” змяшчае, цытата: „зневажальныя выказванні ў дачыненні да рускай нацыянальнасці.” Абвінавачані ўтрымліваюць, у лісце не былі прыведзены канкрэтныя сказы дакумента, якія маглі быць паведомлены. Тому 30.11.2007 г. Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партыя – БНФ накіравала Міністэрству юстыцыі ліст і прасіла ўказаць канкрэтныя сказы ў матэрыяле „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавечства”, якія ўтрымліваюць „зневажальныя выказванні ў дачыненні да рускай нацыянальнасці.”. Канкрэтны інфармацыі ад

агульнага за разлізайсі предуложэнням адміністрацыі Канцэрватаўскай сімбіі.

У адназначні з артыкулем 30 Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях” ў выпадку заўважэння палітычнай партыі асамблея, афіцыйнага Камітэтава Рэспублікі Беларусь, дзяржавы Закон, іншыя акты заўважваюцца і (або) усіх іншых дакументах, Міністэрства юстыцыі выносяць палітычнай партыі пасародаванне.

На потребаванне Міністэрства юстыцыі прыменяюцца штрафы пісці ў Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ адміністратыўны ўдзельнічэскі пытанне па членству „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавечтва” і што міністэрство дастубу „себеў партыі заўважваюць у адпаведнасці з паканаўствам Рэспублікі Беларусь”.

Такім чынам, партыя пашкодзіла сваё дзеяньне да распаўсюджэнням інфармацыі.

Кіруючыся штрафным норматыўным правдзівінем Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях”,

ЗАГДВАЮ:

1. За грубым нарушэннем Камітэтавым Рэспублікі Беларусь і Закону Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях” вынесені Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ Пісьмовы пакарынак.

2. Напрабанды да Сойму першы трымісць зічараніцца меркі па змененіі дзеяйшчага распрацоўкіння злачынства шкім, прывінцы пакланяюцца яго распрацоўкінням і об прынятых мерках да 20 снежня 2007 года інфармаваць Міністэрства юстыцыі з дасыпаным пачынкаўскім дакументам.

3. Пакланяюцца кіруючай ёсці Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ, што ў выпадку неўзманенага пограбаванняў дадзенага Пісьмовага пакарынка альбо здзейсненіе аналогічных падобнагаў злачынстваў адносна палітычных партій члены бываюць злачынцаў злынне ў прызначенні да зняхненія або пакіданія ў сувязі з паранджай.

4. Дадзены загад давесці да зядзіка Собія Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ.

Міністр

І. Генадзе

В.Р. Гальшану

Б.П. № 66-І/2007-2
05.12.2007. Канцлер БНФ

6. Загад Міністра, стар. 2.

Міністэрства юстыцыі Кансэрватыўна-Хрысціянская Партыя – БНФ не атрымала.

На падставе бяздоказных вызначэнняў не юрыдычнага харектару, не пацверджаных тэкстам ліста і эмацыйных трактовак, Міністэрства юстыцыі зрабіла высновы аб грубым парушэнні Кансэрватыўна-Хрысціянской Партыя – БНФ Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях” (п.1 загаднай часткі загаду Міністра № 621).

Выглядае так, што Міністэрства юстыцыі у сваіх высновах абапіраецца на наўкі несапраўдны дакумент, не ідэнтыфікую яго тэкст у якасці доказу, прыводзіць толькі назуў ліста.

Звяртае увагу, што Міністэрства юстыцыі адвольна трактуе Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь. Трактаванне Канстытуцыі не ўваходзіць у яго кампетэнцыю.

На падставе артыкула 30 Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях” просьм адмінініці папярэджанне Кансэрватыўна-Хрысціянской Партыя – БНФ, якое вынесена Міністэрствам юстыцыі загадам № 691 ад 06.12.2007 г., у сувязі з бяздоказнымі абвінавачваннямі.

У парадку дасудовай падрыхтоўкі прызначаюць экспертызу на прадмет выяўлення ў нашым лісце „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавечтва” канкрэтных сказаў, якія ўтрымліваюць, як сказана ў загадзе Міністра юстыцыі, цытаем: „грубия паклённіцкія выпады ў дачыненні нацыянальнай палітыкі Расійскай Федэрациі, народа Расіі і яго гісторыі”, „непавага да грамадзян небеларускай нацыянальнасці”, „заклік пазбаваць грамадзян Рэспублікі Беларусь права выбару мовы”.

-Інфа-

ПАПЯРЭДЖАНЬНЕ ЧЫНОЎНІКАМ (5)

З выступу на лістападаўскім Сойме намесніка старшыні Кансэрватаўна-Хрысціянской Партыі – БНФ Юрыя Беленъкага: „У адной са школ у вялікай вёсцы паблізу Салігорска маладая настаўніца атрымала загад адміністрацыі ўпараткаваць фонд школьнай бібліятэкі.

Настаўніца выканала заданыне: аформіла стэнды з новымі паступленнямі кніг, часопісаў і газетаў, напісала плякаты з цытатамі пра карысць чытання і г.д. Замест падзякі беларуская настаўніца атрымала строгую вымову ад начальніцтва. Яе прымусілі перарабіць працу. Адзінам „пунктам абвінавачвання” быў той факт, што настаўніца аформіла бібліятэку на беларускай мове.”

Камінтар:

Дырэктарка школы знаходзіцца на ніжнай ступені злачыннай русіфікаціі вертыкаль. Магчыма, чыноўнік, які ўбудаваны ў русіфікатарскую вертыкаль, лічаць, што можна будзе схавацца ад адказнасці за словамі – я выполніў (выконваў) загад. Але практика дэмакратычных краінаў, якія вызваліліся ад гнёту расейска-савецкай імперыі і праводзяць працэдуру люстрапцыі, паказвае, што такія слова не прымаюцца за доказ бязвіннасці.

Працягваю публікацыю спису чыноўнікаў, якім сябры БНФ даслалі матэрыял „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавечтва”

Гомельская вобласць:

1. Банчук Віктар Леанідавіч, старшыня райвыканкаму, г.Рагачоў;
2. Васільеў Аляксандр Аркадзьевіч, 1-шы намеснік старшыні райвыканкаму, г.Рагачоў;
3. Качэрга Ігар Уладзімеравіч, намеснік старшыні райвыканкаму, г.Рагачоў;
4. Ястрэмская Рыма Генадзьеўна, намеснік старшыні райвыканкаму, г.Рагачоў;
5. Мацюшэнка Васіль Аляксандравіч, начальнік аддзела адукцыі райвыканкаму, г.Рагачоў;

Менск:

6. Кабаковіч Алена Іосіфаўна, дырэктар гімназіі № 10;
7. Пятруша Кацярына Пятроўна, дырэктар гімназіі № 12;
8. Кулькова Лілія Іванаўна, дырэктар гімназіі № 146;
9. Бенядзіктавіч Людзыміла Іванаўна, дырэктар гімназіі № 174;
10. Шпак Надзея Аляксееўна, дырэктар гімназіі № 192;
11. Субуль Сяргей Аляксандравіч, дырэктар гімназіі № 161;
12. Карлоўскі Мікалай Адамавіч, дырэктар ліцэю № 1;
13. Леўкавец Ірына Уладзімераўна, дырэктар школы № 101;
14. Шэўчук Людміла Барысаўна, дырэктар школы № 105;
15. Пазнякова Ірына Уладзімераўна, дырэктар школы № 145;
16. Урмака Валянціна Міхайлаўна, дырэктар школы № 154;
17. Нікіфараў Наталья Міхайлаўна, дырэктар школы № 155;
18. Пойманава Наталья Канстанцінаўна, дырэктар школы № 1160;
19. Стружко Валерый Аляксандравіч, дырэктар школы № 161;
20. Смірнова Людміла Якаўлеўна, дырэктар школы № 165;
21. Ігнаценка Валянціна Мікалаеўна, дырэктар школы № 205;
22. Скрыпінскія Іна Іванаўна, дырэктар школы № 206;
23. Філімонава Людміла Георгіеўна, дырэктар школы № 208;
24. Саўчук Кацярына Пятроўна, дырэктар школы № 207;
25. Буршунёў Віктар Віктаравіч, дырэктар школы № 209;
26. Тума Уладзімер Уладзімеравіч, дырэктар школы № 213;
27. Яроменка Ірына Анатольеўна, дырэктар школы № 215;
28. Макрэнчук Ірына Віктараўна, дырэктар школы № 219;
29. Хамякова Наталья Аляксандраўна, дырэктар школы № 3;
30. Пунтус Валянціна Віктараўна, дырэктар школы № 41;
31. Дашкевіч Валянціна Пятроўна, дырэктар школы № 67;
32. Шпакава Ларыса Уладзімераўна, дырэктар школы № 80;
33. Клюцкая Людміла Ільшнішна, дырэктар школы № 83;
34. Сінкавец Аляксандр Іосіфавіч, дырэктар школы-інтэрнату № 7;

Менск, суд Ленінскага раёну:

- 35. Жалнерчык Л.В., старшыня суда;
- 36. Грачова Л.А., намеснік старшыні суда;
- 37. Жулкоўская Т.В., намеснік старшыні суда;
- 38. Ганчар В.П. суддзя;
- 39. Зенькевіч В.Н., суддзя;
- 40. Тучык В.М., суддзя;
- 41. Кучук Д.В., суддзя;
- 42. Крывая В.Д., суддзя;
- 43. Валевіч Л.А., суддзя;
- 44. Красоўская З.В., суддзя;
- 45. Хома М.І., суддзя;
- 46. Бортнік В.Н., суддзя;
- 47. Германовіч І.М., суддзя;
- 48. Шумская Ю.П., суддзя;
- 49. Даращонак Г.Д., памочнік старшыні суда;
- 50. Крапіўка А.В., кансультант;
- 51. Дашкевіч Н.М., кансультант;
- 52. Пігуль А.М., кансультант.

Менск, суд Савецкага раёну:

- 53. Чвала У.В., старшыня суда;
- 54. Гарэлік С.А., памочнік старшыні суда;
- 55. Абдулін Аляксандр Рустамавіч, суддзя;
- 56. Аніскевіч Руслан Генадзьевіч, суддзя;
- 57. Ганчарык Андрэй Мікалаевіч, суддзя;
- 58. Крайчык Алена Аляксандраўна, суддзя;
- 59. Крапіўка Ала Львоўна, суддзя;
- 60. Лазавікова Інэса Львоўна, суддзя;
- 61. Лухаверчык Алена Мікалаеўна, суддзя;
- 62. Мельгуй Ларыса Аркадзьеўна, суддзя;
- 63. Баразна Сяргей Віктаравіч, суддзя;
- 64. Сікліцкі Сяргей Раманавіч, суддзя;
- 65. Тарчыліна Ларыса Уладзімераўна, суддзя;
- 66. Таманаў Аляксей Анатольевіч, суддзя;
- 67. Фёдарава Марына Аркадзьеўна, суддзя;
- 68. Казадаёў Руслан Валер'евіч, суддзя;
- 69. Рэлява Аксана Анатольевна, суддзя;
- 70. Севасцян Людміла Аркадзьеўна, суддзя;
- 71. Шэйко Іна Валер'еўна, суддзя;
- 72. Скугарава Наталья Уладзімераўна, суддзя;
- 73. Мартыновіч Святлана Сяргеевна, старэйши судовы выканаўца;
- 74. Лажечнік Святлана Сыціпанаўна, заг. канцылярыі па грамадзянскіх спраўах;
- 75. Кавалеўская Алеся Вячаславаўна, заг. канцылярыі па крым. спраўах;
- 76. Радзько Наталья Сяргееўна, заг. канцылярыі па адмін. спраўах,

Менск, суд Першамайскага раёну:

- 77. Карпічык Аляксандар Антонавіч, старшыня суда;
- 78. Аніскевіч Анатоль Міхайлавіч, намеснік старшыні суда;
- 79. Міхалевіч Уладзімер Пятровіч, памочнік старшыні суда;
- 80. Зайцева Вікторыя Генадзьеўна, суддзя;
- 81. Рэвінская Таццяція Уладзімераўна, суддзя;
- 82. Фалькоўская таццяція Мікалаеўна, суддзя;
- 83. Яшчанка Ала Уладзімераўна, суддзя;
- 84. Гарбатоўскі Юрый Аляксандравіч, суддзя;
- 85. Пятух Наталья Анатольевна, суддзя;
- 86. Ананіч Алена Мікалаеўна, суддзя;
- 87. Целіца Лідзія Фёдаравна, суддзя;
- 88. Несінаў Сяргей Васільевіч, суддзя;
- 89. Катлінскі Аляксандар Сяргеевіч, старэйши судовы выканаўца;
- 90. Куранчаніна Юлія Мікалаеўна, заг. канцылярыі па крым. спраўах;
- 91. Зелянеўская Эльвіра Муслімаўна, заг. канцылярыі па грамадзянскіх спраўах;

- 92. Панчанка Таццяція Міхайлаўна, заг. канцылярыі па адміністрацыйных спраўах.

Менск, суд Заводскага раёну:

- 93. Аўчынка Леанід Іванавіч, старшыня суда;
- 94. Дудзініна Жана Пятроўна, намеснік старшыні суда;
- 95. Кузьміч Таццяція Мікалаеўна, памочнік старшыні суда;
- 96. Молчан Віктар Міхайлавіч, суддзя.

Менск, праектурата Партизанскаага раёна:

- 97. Раманоўскі В.Г., праектурор раёна;
- 98. Трайкоўскі Ю.В., нам. праектурора р-на;
- 99. Гурыновіч А.Ф., нам. праектурора р-на;
- 100. Гурскі С.В., старэйши памочнік праектурора р-на;
- 101. Захарчэнія С.В., старэйши памочнік праектурора р-на;
- 102. Фралоў А.Ю., памочнік праектурора р-на;
- 103. Ткачэнка А.В., памочнік праектурора р-на;
- 104. Міцюля Н.М., памочнік праектурора р-на;
- 105. Чаркас Г.М., памочнік праектурора р-на;
- 106. Драбышўская Е.А., памочнік праектурора р-на.

Менск, Упраўленыне ўнутраных спраў Партизанскаага р-ну:

- 107. Навічонак Уладзімер Лявонцьевіч, начальнік УУС;
- 108. Гайдукевіч Алех Сяргеевіч, 1-шы намеснік начальніка УУС;
- 109. Падгурскі Іван Мікалаевіч, нам. начальніка КМ ГУУС мінгарвыканкаму;
- 110. Гладун Аляксандр Аляксандравіч, нам. начальніка УУС;
- 111. Кухар Юрый Уладзімеравіч, нам. начальніка УУС;
- 112. Раманоўскі Станіслаў Рыгоравіч, нам. начальніка УУС.

Менск:

- 113. Пухавы Аляксандар Аляксееўч, дырэктар трактарнага завода;
- 114. Кот Наталья Канстанцінаўна, дырэктар ААТ „Кандытарская фабрыка Слодыч”.

Па матэрыялах, якія пададзены Беларускім Народным Фронтам „Адраджэнніне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыяй – БНФ

ПАПЯРЭДЖАНЬНЕ ЧЫНОЎНКАМ (6)

У папярэднім інфармацыйным матэрыяле „Папярэджанье чыноўнікам (5)” мы расказаіі пра непрыязныя стаўленыні да беларускай мовы дырэктаркі адной вясковай школы Салігорскага раёну.

Нагадаем, што гэта дырэктарка школы прымусіла маладую настаўніцу перарабіць афармленыне бібліятэкі, зробленас настаўніцай па-беларуску, і ўсё аформіць „на руском языке”. Дырэктарка школы зъяўляецца ніжэйшим выканаўцам-ціскачом асімілятарскай вертыкалі рэжыму.

Значна больш высокую пасаду ў вертыкалі займае сп. В.І.Стражава, рэктар БДУ. Гэты нібыта адукаваны чалавек цынічна паводзіць сябе датычна беларускай мовы.

Інжынер аднаго прадпрыемства, якое ўваходзіць у структуру БДУ, Кастьюс Кашэль зъяўярнуўся зь лістом ў адміністрацыю па спраўах. Пры гэтым ён патрабаваў, цытуем яго патрабаваньне: „Спыніць зынявагу адміністрацыяй майго нацыянальнага гонару, а менавіта, патрабую карыстацца ва ўсіх пісмовых і вусных стасунках са мной беларускай мовай.

Прашу аб Вашым рэагаваньні на мой зварот паведаміць мне па-беларуску пісмова.”

Ніжэй прыводзім вытрымкі з адказу сп. В.І.Стражава, якія тычацца беларускай мовы. Гэты адказ, дзеяньні дырэктаркі школы і шмат іншых прыкладаў гавораць аб спраектаванай сістэмнай дзейнасці рэжыму па зынішэнні беларускай мовы.

• Белорусский государственный университет рассмотрел Ваше обращение от 17.10.2007г., исследовал все обстоятельства и сообщает следующее.

В соответствии со ст. 17 Конституции Республики Беларусь и со ст.2 Закона Республики Беларусь «О языках в Республике Беларусь» от 26.01.1990г. №3094-XI государственными языками в Республике Беларусь являются два языка: белорусский и русский язык. В связи с этим, полагаем возможным изложить Вам о результатах рассмотрения Вашего обращения на одном из государственных языков, а именно - русском.

В части защиты Вашего национального достоинства сообщаем следующее. Статьей 50 Конституции Республики Беларусь установлено, что «каждый имеет право сохранять свою национальную принадлежность, равно как никто не может быть принужден к определению и указанию национальной принадлежности. Оскорбление национального достоинства преследуется согласно закону». Под национальностью принято понимать принадлежность лица к какой-либо нации или народности. Статья 50 Конституции Республики Беларусь закрепляет гарантии права каждого на сохранение своей национальной принадлежности, недопустимости принуждения к определению и указанию национальной принадлежности.

Для граждан Республики Беларусь основным документом, удостоверяющим личность, является паспорт гражданина Республики Беларусь (постановление Совета Министров Республики Беларусь от 14 июля 1993 г. N 463 «Об утверждении Положения о паспорте гражданина Республики Беларусь, образце этого паспорта и описании его»).

В пункте 11 Положения предусмотрено, что с согласия гражданина в его паспорте производится запись о национальной принадлежности владельца паспорта. Т.е., указание в паспорте национальности не обязательно.

Таким образом, принимая во внимание существующее толкование статьи 50 Конституции Республики Беларусь, а также понятий, указанных в данной статье нормативно-правового акта, и учитывая содержание Вашего обращения, фактов ущемления Вашего национального достоинства не усматривается.

Пасыль чытаныня такога „пісьма” ўзьнікаюць сумненыні, ці сапраўды чалавек мае вышэйшую адукцыю. Але ж, вядома, мае. Такіх чыноўніцкіх лістоў цяпер шмат. Яны выразна съведчачы пра цынізм, пра сутнасць палітыкі ў дзяржаве, пра мэтыдыку ёрніцтва, якое стала тэктукай гэтай антыбеларускай чыноўнай „палітыкі”.

Мы прадаўжаем публікаваць сьпісы чыноўнікаў, якім накіраваны матэрыял „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавечтва”.

Гомельская вобласць

1. Шостак Пётр Мікалаевіч, старшыня райвыканкаму, г. Светлагорск;
2. Каміарчук Аляксандар Георгіевіч, першы намеснік старшыні райвыканкаму, г. Светлагорск;
3. Мяркулаў Сяргей Вячаслававіч, намеснік старшыні райвыканкаму, г. Светлагорск;
4. Магазінчыкай Аляксандар Анатольевіч, намеснік старшыні райвыканкаму, г. Светлагорск;
5. Лахардава Любоў Міхайлаўна, намеснік старшыні райвыканкаму, г. Светлагорск;
6. Вялічка Людзьміла Піліпаўна, начальнік аддзела адукцыі, г. Светлагорск;
7. Гамолка Віктар Сыціпанавіч, старшыня райвыканкаму, г. Лельчыцы;
8. Гаўрылавец Вольга Мікалаеўна, намеснік старшыні райвыканкаму, г. Лельчыцы;
9. Ліпскі Іван Кузьміч, намеснік старшыні райвыканкаму, г. Лельчыцы;
10. Лось Міхail Рыгоравіч, начальнік аддзела адукцыі, г.Лельчыцы;
11. Бічан Аляксандар Васільевіч, старшыня райвыканкаму, г. Хвойнікі;
12. Рэпіна Алёна Міхайлаўна, намеснік старшыні райвыканкаму, г. Хвойнікі;
13. Байкоў Аляксандар Мікалаевіч, намеснік старшыні райвыканкаму, г. Хвойнікі;

14. Кулакоўская Людзьміла Фёдараўна, начальнік аддзела адукцыі, г. Хвойнікі;

Менск

15. Радзівіноўскі Віктар, кіраўнік дэпартамэнту грамадзкай інфармацыі прадстаўніцтва ААН у Беларусі;
16. Герлоўскі Іван Мікалаевіч, дырэктар авіятранспартнай кампаніі „Трансавія экспарт”;
17. Лобач Мікалай Іванавіч, дырэктар матэрнага завода;
18. Кароль Уладзімер Міхайлавіч, ген. Дырэктар УП „Белкамунмаш”;
19. Чарніўскі Эдуард Міхайлавіч, дырэктар гармалзаводу № 1;
20. Доліч Ніна Рыгораўна, дырэктар гармалзаводу № 3;
21. Васілеўскі Генадзь Іосіфавіч, дырэктар менскага камбінату хлебапрадуктаў;
22. Федарэнчык Аляксандар Сямёнаўіч, прадзектар па вучэбнай працы, Беларускі тэхналагічны дзяржаўны ўніверсітэт;
23. Сяменчык Мікалай Яфімавіч, загадчык катэдры гісторыі Беларусі, Беларускі тэхналагічны дзяржаўны ўніверсітэт;
24. Бондараў Вячаслаў Уладзімеравіч, адказны за рэкламу ў мэтро, Мэтрапалітэн;
25. Андрэеў Мікалай Трафімавіч, адказны за рэкламу ў мэтро, Мэтрапалітэн;
26. Грыздзін Віталій Валер'евіч, адказны за рэкламу ў мэтро, Мэтрапалітэн;
27. Мазалеўскі Пётр Пятровіч, дырэктар СШ №1;
28. Міхалькевіч Таццяяна Іванаўна, дырэктар СШ № 90;
29. Бусел Ларыса Сяргеевна, дырэктар СШ № 97;
30. Клімко Таццяяна Уладзімераўна, дырэктар СШ №52;
31. Баранава Людзьміла Яўгенаўна, дырэктар СШ №110;
32. Дамброўская Алена Аркадзьеўна, дырэктар СШ № 71;
33. Шурбанава Святлана Мікалаеўна, дырэктар СШ №30;
34. Гаўрык Алена Уладзімераўна, дырэктар СШ № 89;
35. Чэркаская Святлана Карпаўна, дырэктар гімназіі № 56;
36. В'юнова Аляксандра Іванаўна, дырэктар гімназіі № 74
37. Аナンька Васіль Генадзьевіч, дырэктар архітэктурна-мастацкага ліцэю № 75;

Пасёлак Сокал (адміністрацыйна прыпісаны да Менску)

38. Рубаха Тамара Уладзімераўна, дырэктар СШ № 194;
39. Шэкшуева Вольга Сяргеевна, дырэктар СШ № 168;
40. Канановіч Віктар Вацлававіч, дырэктар санаторнай школы інтэрнату;
41. Сідарцова Руслана Віктараўна, дырэктар спэцыяльнай СШ №18;
42. Леіка Юрый Аляксандравіч, дырэктар каледжу мастацтва і культуры;
43. Хацееў Віктар Пракоф'евіч, дырэктар Менскага дзярж. абласнога ліцэю;
44. Шчарбацэвіч Тамара Георгіеўна, дырэктар менскай дзярж. вучэльні №55 будаўнікоў
45. Жылаў Ігар Сяргеевіч, начальнік Менскага аддзялення Беларускай чыгункі;
46. Курыленка Аляксандар Уладзімеравіч, галоўны інжынер Менскага аддзялення Беларускай чыгункі;
47. Карабкоў Яўген Іванавіч, намеснік па вагоннай ды лякаматыўнай гаспадарцы Менскага аддзялення Беларускай чыгункі;
48. Гаўрылюк Уладзімер Майсеевіч, кіраўнік па ідэялёгіі Менскага аддзялення Беларускай чыгункі;
49. Жэрэла Уладзімер Іванавіч, кіраўнік Беларускай чыгункі;
50. Ажыгін Уладзімер Іванавіч, кіраўнік лякаматыўнай службы Беларускай чыгункі;
51. Кайзер Канстанцін Мікалаевіч, кіраўнік лякаматыўнага дэпо Менска;
52. Капля Леанід Віктаравіч, кіраўнік вагоннага дэпо Менску;
53. Касуха Сяяпан Васільевіч – намеснік Генэральнага пракурора;
54. Садоўнічы Anatolij Пятровіч – дырэктар дэпартамента дзяржаўнай інспэкцыі працы;

55. Лыцін Анатоль Міхайлавіч – дырэктар дэпартаменту „Белаўтадор”;
56. Манак Мікалай Андрэевіч – першы намеснік старшыні Вышэйшай атэсцыйнай камісіі;
57. Сынітко Алена Аляксандраўна – дырэктар Дзяржаўнага цэнтра картографа-геадэзічных матэрыялаў і дадзеных Рэспублікі Беларусь;
58. Куляшоў Уладзімір Віктаравіч – старшыня праўлення Беларускага рэспубліканскага саюза спажывецкіх таварыстваў;
59. Кулік Мікалай Мікалаеўч – прокурор г. Менску;
60. Трухан Аляксандр Васільевіч – дырэктар рэспубліканскага ГА „Беларускі дзіцячы фонд”;
61. Калбанаў Віктар Васільевіч – генэральны сакратар Беларускага Таварыства Чырвонага Крыжа;
62. Коласава Валянціна Уладзімераўна – старшыня праўлення ГА „Беларускі фонд міласэрнасці і здароўя”;
63. Краўчанка Таццяна Аляксандраўна – старшыня ГА „Беларуская асацыяцыя мнагадзетных бацькоў”, член Савета Рэспублікі;
64. Гілел Уладзімер Аляксандравіч – старшыня ГА „Беларускі фонд культуры”;
65. Кавалёва Ірына Анатольеўна – намеснік начальніка Менскага гарадскога ўпраўлення статыстыкі;
66. Лукашанец Аляксандр Аляксандравіч – дырэктар Інстытута мовазнаўства імя Я. Коласа НАН;
67. Абламейка Сяргей Уладзіміравіч – генэральны дырэктар Аб’яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН;
68. Князеў Станіслаў Нікіфаравіч – рэктар Акадэміі Кіравання пры презідэнце РБ;
69. Хрусталёў Барыс Міхайлавіч – рэктар Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэту;
70. Махнач Міхаіл Міхайлавіч – намеснік начальніка па ідэалігічнай працы Менскага сувороўскага вучылішча;
71. Саламаха Аляксандр Пятровіч – першы намеснік старшыні Нацыянальнай дзяржаўнай телерадыёкампаніі;
72. Кісель Рыгор Леанідавіч – старшыня праўлення ЗАТ „Другі нацыянальны тэлеканал”;
73. Кірычэнка Мікалай Міхайлавіч – дырэктар Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы;
74. Смыслоў Аляксандр Віктаравіч – намеснік дырэктора па рэпертуару Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы;
75. Пышнай Валянцін Панцялеевіч – дырэктар Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета;
76. Герасімовіч Эдуард Іванавіч – дырэктар Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага;
77. Сцяпанава Валянціна Аляксееўна – намеснік дырэктора па ідэалогіі Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага;
78. Палікоў Павел Іванавіч – дырэктар Беларускага Рэспубліканскага тэатра юнага гледача;
79. Башава Наталля – галоўны рэжысёр Беларускага Рэспубліканскага тэатра юнага гледача;
80. Клімакоў Яўген Віктаравіч – дырэктар Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек;
81. Ляляўскі Аляксей – галоўны рэжысёр Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек;
82. Стараўойтаў Віктар Андрэевіч – дырэктар Беларускага дзяржаўнага маладзёжнага тэатра;
83. Лашук Уладзімер Аляксандравіч – намеснік дырэктора Беларускага дзяржаўнага маладзёжнага тэатра;
84. Анісенка Валеры Данілавіч – дырэктар Беларускага тэатра беларускай драматургіі;
85. Карокіна Святлана Валянцінаўна – намеснік дырэктора Беларускага тэатра беларускай драматургіі;
86. Ісаеў Аляксей Мікалаеўч – дырэктар Беларускага дзяржаўнага музычнага тэатра;
87. Капітонаў Мікалай Мікалаеўч – намеснік дырэктара Беларускага дзяржаўнага музычнага тэатра;
88. Мартэцкі Васіль Васільевіч – дырэктар тэатра драмы „Дзе-я?”;
89. Райнчык Васіль Пятровіч – дырэктар Маладзёжнага тэатра эстрады;
90. Насеня Уладзімер Сільвестравіч – намеснік дырэктора Маладзёжнага тэатра эстрады;
91. Дзягілева Галіна Аляксееўна – Беларускі паэтычны тэатр аднаго актора „Зыніч”;
92. Сярохнікова Вольга Валер’еўна – дырэктар – мастацкі кіраўнік установы „Нацыянальная школа прыгажосці”;
93. Хацько Пётр Сяргеевіч – дырэктар Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі;
94. Пракапцоў Уладзімер Іванавіч – дырэктар Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі;
95. Усава Надзея Міхайлаўна – намеснік дырэктора па навуковай працы Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі;
96. Хадкевіч Леанід Тарасавіч – дырэктар Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры;
97. Кучар Зінаіда Лявонцеўна – Дзяржаўны музей гісторыі тэатральнай і музычнай культуры Беларусі;
98. Броўка Юры Пятровіч – дырэктар Літаратурнага музея П. Броўкі;
99. Мерцалава Людзіміла Іванаўна – загадчык Музея гісторыі ДГА „ДТСАФ”;
100. Велікароднаў Сяргей Уладзіміравіч – Дырэктар СШ № 166;
101. Шарапаў Аляксей Віктаравіч – намеснік дырэктора СШ № 166;
102. Плаўская Ала Аляксандраўна – намеснік дырэктора СШ № 166;
103. Астроўская Ганна Анатольеўна – дырэктар СШ № 180;
104. Брагаўская Валянціна Вітольдаўна – намеснік дырэктора СШ № 180;
105. Амеры Святлана Уладзімераўна – намеснік дырэктора СШ № 180;
106. Меляшкевіч Віктар Аляксандравіч – генэральны дырэктар РУП „Мінгаз”;
107. Рыбакоў Андрэй Яўгенавіч – дырэктар Беларускага НДІ дакументаў і архіўнай справы;
108. Мельнікаў Аляксей Пятровіч – дырэктар РУП „Інстытут БЕЛНДЛІЦ”;
109. Адзярыха Ігар Эдуардавіч – дырэктар РНПЦ „Кардыялогія”;
110. Карыцько Сяргей Сяргеевіч – галоўны лекар Рэспубліканскага цэнтра медыцынскай рэабілітацыі і шпіtalнага лячэння;
111. Кірыленка Уладзімер Міхайлавіч – дырэктар РУП „Інстытут Белдзяржпраект”;
112. Кучэрын Пётр Міхайлавіч – генэральны дырэктар Беларускага бюро па транспартнаму страхаванню;
113. Ваганоў Вадзім Віктаравіч – дырэктар УП „Мінскрэкліма”;
114. Цыбін Ігар Вікенцьевіч – намеснік дырэктора па рэкламе і ідэалігічнай працы УП „Мінскрэкліма”;
115. Хаменка Васіль Мікітавіч – генэральны дырэктар ААТ „Белэнэргарэмналадка”;
116. Іваноўскі Іван Канстанцінавіч – дырэктар ААТ „Менскі завод будаўнічых матэрыялаў”;
117. Арцюхоўскі Анатоль Апанасавіч – дырэктар ЗАТ „Менскі завод безалкагольных напіткаў”;
118. Сверж Анатоль Іосіфавіч – генэральны дырэктар Беларускага ЗАТ „Белдзяржстрax”;
119. Несмашны Юрый Іванавіч – генэральны дырэктар ЗАТ „Белнафтастрах”;
120. Волкаў Ігар Іванавіч – генэральны дырэктар ЗАТ „ТАСК”;
121. Поткін Валерый Аляксандравіч – генэральны дырэктар ЗАТ „НВА „Эльвіра””;
122. Цярэшчанка Віктар Аляксееўч – генэральны дырэктар ЗАТ „Вітэкс”;
123. Стрэльчанка Аляксей Іванавіч – дырэктар ТАА „Алатаン Тур”;

124. Ящута Мікалай Мікалаевіч – генэральны дырэктар ЗАТ „Росіч”;
Менская вобласць
125. Залуцкі Іосіф Віктаравіч – дырэктар НДІ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі;
126. Смычак Васіль Барысавіч – дырэктар НДІ медыка-сацыяльнай экспертызы і рэабілітацыі;
127. Шчыголь Алег Анатольевіч – начальнік Менскага раённага аддзелу па надзвычайных сітуацыях;
128. Родзіч Леанід Аляксееўч – дырэктар ААТ „Барысаўскі завод пластмасавых вырабаў”;
129. Баландзін Віктар Васільевіч – дырэктар Беларускага дзяржаўнага архіва фотадокументаў;
130. Шапіра Сямён Барысавіч – генэральны дырэктар ААТ „Агракамбінат „Дзяржынскі”;
131. Дабранскі Альберт Іосіфавіч – начальнік інспекцыі па падатках і зборах па Маладзечанскаму раёну;
132. Даўгалявец Анатоль Уладзімеравіч – начальнік Салігорскага гаррайадзела па надзвычайных сітуацыях;
- Берасцейская вобласць**
133. Санталава Аляксандра Віктораўна – першы намеснік начальніка інспекцыі па падатках і зборах па Берасцейскай вобласці;
134. Краснянкоў Анатоль Міхайлавіч – кіраўнік абласной землеўпарадкавальнай і геадэзічнай службы;
135. Валошынскі Віктар Іванавіч – дырэктар ААТ „Брэсцкі цэнтральны ўнівермаг”;
136. Куніцкі Сяргей Іванавіч – ваенны камісар Бярозаўскага райваенкамата;
137. Карпец Сяргей Фёдаравіч – дырэктар ААТ „Лунінецкі малочны завод”;
138. Петрасюк Аляксандар Іванавіч – пракурор Пружанскага раёна;
139. Карабцова Святлана Паўлаўна – намеснік пракурора Пружанскага раёна;
- Віцебская вобласць**
140. Мясаедава Тацьцяна Аляксандраўна – першы намеснік начальніка інспекцыі па падатках і зборах па Віцебскай вобласці;
141. Сыляпчова Людзыміла Юр’еўна – рэктар абласнога інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кіруючых работнікаў і спэцыялісташтадукациі;
142. Лісоўскі Мікалай Вікторавіч – дырэктар ААТ „Віцебскі мясакамбінат”;
143. Віхнін Аркадзь Елісеевіч – генэральны дырэктар ААТ „Кераміка”;
144. Красаўская Ліра Антонаўна – старшыня Верхнядзвінскага раённага Савета;
145. Шапка Васіль Іванавіч – ваенны камісар Лепельскага райваенкамата;
146. Леўкавец Рыгор Арсенцьевіч – старшыня праўлення Пастаўскага рэспажыўтаварыства;
- Гомельская вобласць**
147. Удодаў Аляксандар Пятровіч – начальнік РУП „Гомельськае аддзяленне Беларускай чыгункі”, член Савета Рэспублікі;
148. Капіtonава Элеанора Кузьмінічна – дырэктар РНПЦ радыяцыйнай медыцыні і экалогіі чалавека;
149. Лабовіч Якут Міхайлавіч – генэральны дырэктар, мастацкі кіраўнік Гомельскага дзяржаўнага цырка;
150. Торцава Людзыміла Аляксееўна – галоўны лекар Гомельскага абласнога дзіцячага цэнтра медыцынскай рэабілітацыі „Жывіца”;
151. Кабрусёў Аркадзій Тарасавіч – дырэктар КСУП „Брылёва”, Гомельскі раён, член Савета Рэспублікі;
152. Лышчык Вольга Іванаўна – загадчык дзяржаўнай натарыяльнай канторы № 1 г. Мазыра;
153. Дворнік Уладзімір Андрэевіч – дырэктар РУП „Саўгас-камбінат „Зара”, Мазырскі раён;
154. Канаплянік Валянцін Мікалаевіч – пракурор Нараўлянскага раёна;

155. Протчанка Аляксандар Мікалаевіч – начальнік Хвойніцкага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях;
- Горадзенская вобласць**
156. Ганчароў Аляксандар Аляксандравіч – дырэктар Горадзенскага дзяржаўнага палітэхнічнага каледжа;
157. Малышка Віталь Канстанцінавіч – намеснік начальніка па ідэалагічнай працы Лідзкага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях;
158. Раманенка Вячаслаў Уладзімеравіч – ваенны камісар Лідзкага райваенкамата;
159. Казакевіч Сяргей Аляксандравіч – ваенны камісар Наваградзкага райваенкамата;
- Магілёўская вобласць**
160. Галіноўская Тацьцяна Уладзімераўна – першы намеснік начальніка інспекцыі па падатках і зборах па Магілёўскай вобласці;
161. Зайцаў Міхаіл Піменавіч – кіраўнік абласной землеўпарадкавальнай і геадэзічнай службы;
162. Шабунін Сяргей Леанідавіч – ваенны камісар Магілёўскага аб'яднанага гарваенкамата;
163. Бахановіч Алег Адамавіч – дырэктар Магілёўскага дзяржаўнага эканамічнага прафэсійна-тэхнічнага каледжа;
164. Пятрова Ніна Рыгораўна – генэральны дырэктар ААТ „Стужка”.

ЗОРКА НАШАЙ ПЕРАМОГІ

(Зварот да моладзі ў Дзень Беларускай Вайсковай Славы)

Дарагія землякі,
 паважаныя сябры, фронтаўцы, дарагія беларусы!

Віншую Вас з Днём Беларускай Вайсковай славы, выдатным днём нашай гісторыі, велічы і сілы! Такіх дзён і славных перамог у нашай мінуласці, калі наша Вялікае Княства Літоўскае было найвялікшай і наймацнейшай краінай эўрапейскай культуры на ўсходзе Эўропы, – такіх дзён было шмат. Але з шматлікіх перамог беларусы выбрали і адзначаюць адну – перамогу ў 1514 годзе. Менавіта гэты ўсходні на-кірунак агрэсіі на наша Княства меў для нас найвялікшую небясьпеку, бо насіў ня толькі захопнікі, але найперш, варварскі харкітар. Манголы ня ставілі цывілізацыйных мэтай, задача была адна – зьнішчыць усё на сваім шляху „да апошняга мора”.

Маскоўшчына – працяг і спадкаемца мангольскай імперыі – рабіла (і рабіць на сёньняшні дзён) тое ж самае. Вось чаму разгромная перамога 30-тысячнага беларускага войска над 80-тысячнай маскоўскай ардой мае для нас знакавае значэнне, бо на доўгі час спыніла агрэсію варварства. Зрада Захаду ў XVIII стагоддзі і паяднаньне немцаў з масквой прывялі да ўпадку Вялікае наша Княства.

Але мы ведаем, што адродзім яго нанова, што жыве і будзе жыць Беларусь. І перамога пад Воршай – наш знакавы чын для прышласці і свабоды.

Мы перажылі кашмарныя 200 гадоў расейскай акупацыі і ў змаганьні здабылі незалежнасць, аднавілі сваю дзяржаўнасць. Аднак змаганьне на скончана, вайна прадаўжаецца. Беларускую дзяржаву захапілі знутры і паставілі над ёй уладу вырадкаў. Пачаліся дні страт і нішчэння Айчыны. Вісіц асаблівая небясьпека. Бо вырадак – гэта свая косьць, што сабачым мясам абрасла і гаўкае на сваіх. Гэты брэх блытае і бян-тэжыць людзей.

Цяпер ён – вырадак – брэша і грызе нашу моладзь, арыштоўвае моладых беларусаў, судзіць па несправядлівых законах за міласць да Радзімі і Мовы, страшыць, кідае ў турму. Але ня бойцеся шалёных сабак, ганіце іх преч, не давайце кусаць. Перамога будзе за намі, бо, ведайма, шалёны зъвер, нават калі яго ня зьнішчыць, здыхае сам ад свайго шаленства.

Абараняйма, шануйма сваё, памнажайма ўсё беларускае, добрае, чыстае, съветлае, не кідайма съятое пад ногі съвінням, а хавайма ў душы.

Будзьма салідарныя ўсе беларусы, каб ніколі маскаль не пляваў нам у твар.

Ніколі ня боймася, што нас мала, што мала ваярскіх людзей. Наш беларускі лёс – гэта бітва пад Воршай. Наша планіда – малой колькасцю перамагаць арду.

Ніхто не запалохае нашу моладзь, ніхто шалёны ня зынішчыць нашу Беларусь!

Працуяма дзеля Айчыны, любем Бацькаўшчыну, змагаемася – і пераможам!

Зянон Пазняк

8 верасьня 2007 г.

ПАЛІЦЭЙШЧЫНА НА АРШАНСКІМ ПОЛІ

Такой мабілізацыі паліцэйшчыны на святым полі Аршанская перамогі 8 верасьня 1514 года мы яшчэ ня бачылі. 8 верасьня 2007 года паліцэйская кардоны і аблавы суправаджаліся таксама ваеннымі дзеяньнямі сапёрных частак арміі. Каб не дапусціць людзей на поле славы, начальства з сапёрамі шукала на ім бомбы і снарады (ці не 1514-га года?). На беларусаў кідаліся дзяржыморды рэжыму і арыштавалі іх (дзесяткі арыштаваных). Усё дзеля таго, каб не адбыўся вялікі маладёвы фэст і канцэрт у славу беларускай перамогі над маскоўскім агрэсарамі. Съветлае народнае свята з нагоды перамогі над масквой – як костка ў горле сённяшніх маскоўскіх халуёў з рэжымных структураў. Ворагі баяца беларускай гісторыі, баяца, што пераможны дух вернеца ў сэрцы нашых людзей, што, як у 1514-м, беларускі народ пагоніць здраднікаў і акупантаў са сваёй зямлі. Вораг Беларусі калоціца ад страху. Бруталльны паліцыйскі тэрор, забароны і прафанацыя ня выратуюць антыбеларускі рэжым.

Янка Базыль

ПРАФАНАЦЫЯ Ў МЕНСКУ

Заўважана, што ворагі панічна баяца беларускай гісторыі. 8 верасьня ў Беларусі адначасова разгарнуліся святочныя падзеі, але з розных нагодаў. Задоўгага да гэтага дня ў Менску мітусіліся цырыманійсты ўсіх калібраў, рыхтуючы „празднік горада”. Яны рабілі стракатыя клумбы з лічбай 940, гукалі лёзунгі з тэлевізара і радыё, абяцалі маштабную забаву. У якасці нагоды для „праздніка” абраў 940-вы „юбілей горада Мінска”. Сапраўды, 940 гадоў таму, у 1967 годзе імя горада была ўпершыню згадана ў летапісе. Каля сценаў Менску, памежнай крэпасці Полацкага княства, адбылася крылавая бітва на рацэ Нямізе. Кіеўскія князі спалілі Менск і забілі ўсіх мужчынаў, але страты ў іхным войску былі настолькі вялікія, што яны адмовіліся ад паходу на Полацак і павярнулі назад. Жанчынаў і дзяцей павялі ў палон. Крыва-

вая падзея зьяўляецца адным з яркіх эпізодаў знакамітай паэмы „Слова аб паходзе Гарадзішча”.

Арганізоўваючы свой „празднік”, рэжым нібыта прыгадаў гісторыю Менску. Але бітва на Нямізе і зынішчэнне горада адбыліся ў сакавіку 1067 г., у люты холад. Раней антыбеларускі рэжым, каб выкрэсліць з памяці народу Дзень Беларускай вайсковай славы 8 верасьня, трубіў паўсюль, што 8 верасьня трэба съяткаваць дзень пачатку ў 1941 годзе блакады Ленінграда. Прыцягненая за вушы чужая дата не прыжылася. Тады ненавісінкі Беларусі вырашылі прыцягнучы за вушы эпізод з сакавіцкай трагедыяй 1067 года. На працягу двух дзён ракой лілася разліўная гарэлка і каняк, на эстрадах съявівалі расейскую папсу і танцавалі, дзіка тупаочы нагамі. Пускалі ў неба фаервэркі. Постсавецкая публіка „отдыхала і праздновала”. Што ж съяткаваў рэжым унутранай акупацыі? Рэжым арганізуваў буйнамаштабную пьянку і сатанінскія скокі, „праздную” угодкі разбурэння нашага роднага горада і масавага забойства гараджанаў – нашых дзядоў.

7. Група сяброў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ у Слуцку 25 лістапада 2007 г.

Крылавая бітва (у якой палачане не перамаглі) спыніла захопнікаў, аднак ідэя съяткавання з нагоды забойства свайго ж народу і зынішчэння свайго ж гораду ня мае, здаецца, прецэдэнтаў у сусветнай практицы. Такога няма нідзе. Традыцыйная гарадзкая съятыя часцей за ўсё прысьвечаны мясцоваму съятуому, патрону горада, у імя якога высьвечаны галоўны гарадзкі сабор. Бываюць съяты ў гонар перамогаў над ворагамі і выратавання гораду ад пошасьці і разбурэння. Калі людзі ўспамінаюць трагедыі гарадзкой і нацыянальнай гісторыі, то гэтыя мерапрыемствы маюць мэмарыяльныя характеристы: арганізоўваючыя рэлігійныя шэсці, багаслужбы, вайсковыя цырымоніі на могілках і месцах трагедыі. На магілах дзядоў з нагоды іхнага забойства не танцуе аніводзін культурны народ. Нават калі такое адбываецца ў плямёнаў першабытнай культуры ў глыбінях Афрыкі, то ўсяроўна гэтае дзея ня ёсьць „весёлы празднік”. Афрыканцы вераць, што рытуальны танец і рытуальная музыка спрыяюць перасяленню душаў продкаў у нашчадкаў і замацоўваюць вечнасць афрыканскага народу. Рэжымныя вычварэнцы вырашылі, відаць, апусціць беларусаў – народ хрысьціянскі і ўсходнеславянскі цывілізаціі, – ніжэй за першабытны афрыканскі ўзровень.

Янка Базыль

87-Я УГОДКІ СЛУЦКАГА ЗБРОЙНАГА ЧЫНУ

25 лістапада сябры і прыхільнікі Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ правілі палітычную акцыю на Случчыне ў гонар 87-х угодкаў Слуцкага Збройнага Чыну. Акцыя адбылася пад нацыянальнымі Бел-Чырвона-Белымі сцягамі, гэрбам „Пагоні” і транспарантамі „Ніякіх саноў з імпэрскай Расеяй!”, „Беларуская Салідарнасць – наш адказ расейскай агрэсіі”, „Слава героям Слуцкага Збройнага Чыну!”.

Менчукі праехалі на аўтобусе па мясцінах, дзе ў лістападзе-сінегні 1920 г. Беларуская Народная Армія змагалася за незалежнасць Беларусі, абараняючы нашу зямлю ад расейска-балшавіцкай агрэсіі. Мітынгі і шэсці адбыліся ў Грозаве, Семежаве, Вызыне (цяпер Чырвона Слабада) і ў гістарычным цэнтры Слуцка. Да менчукоў далучыліся мясцовыя жыхары і сябры Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ з Слуцка і сябры „Маладога Фронту” з г. Салігорску. Людзі, сипявалі ваярскія гімны, ускладалі кветкі і вянкі да крыжоў на магілах герояў і месцах баёў, запальвалі зынічкі і сівечы, маліліся.

На мітынгах выступалі намеснікі старшыні Фронту і Партыі Юрый Беленькі, Сяргей Папкоў, адказны сакратар Управы Фронту і Партыі Алеся Чахольскі. Была выказана ўдзячнасць жыхарам вёсак Грозаў і Семежава за захаваныне і дагляд за крыжамі, якія ўсталяваны ў памяць Слуцкіх Герояў. У прамовах выступаўцай была адзначана, што для сучасных беларусаў, дарослых і моладзі, Слуцкі Збройны Чын зьяўляецца прыкладам змаганьня супраць расейскага імпэрскага акупанта. Гэта вельмі актуальна ў цяперашні час, калі гэбоўска-пуцінская імпэрская хэўра вядзе эканамічную, сацыяльную і інфармацыйную вайну супраць нашай краіны. У Расеі мільёнамі вымірае народ, жыре толькі лубянская і алігархічная эліта. Там ужо няма каму пампаваць газ і нафту, працаўцаў на Поўначы і ў Сібіры, служыць ў іх варварскай арміі. Вось туды, за тысячы кілометраў ад роднага дому, яны й збіраюцца накіраваць беларусаў, наших работнікаў, інжынераў, нашу моладзь. Змагары Случакі дакладна съведчаць, што галоўны вораг беларусаў

8. Вакно гісторыі. (Фота Васілісы. Наваградак).

гэта імпэрская Москва. Ня можа забойца нашага народа быць саюзнікам і, тым больш, сябрам.

Мэрапрыемствы завяршиліся мітынгам і сипіваньнем гімну „Магутны Божа” перад гістарычным будынкам у Слуцку, у якім адбыўся Зыезд Рады Случчыны ў лістападзе 1920 года.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэнне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

26 лістапада 2007 г.

ТУПКОВЫ ПЭРЫЯД

2 лістапада 2007 г. Латвійская газета „Diena” публікуе артыкул пад тытулам „Канфлікт перамясяціўся ў Эўропу”. Такую выснову робяць нямецкія спэцыялісты па Ісламу і ўсходніх проблемах, а таксама нямецкія палітыкі і адміністраторы. У сувязі з апошнім узброеным канфліктом паміж турэцкай арміяй і курдскімі партызанамі ў Турцыі і Іраку ў Эўропе назіраецца актывізацыя турэцка-курдскіх сутыкненняў. У Нямеччыне, Нідэрляндах і Бельгіі адбыліся шматтысячныя дэмансістрацыі курдаў і турак, якія перарабілі ў брутальныя сутыкненні паміж моладзю гэтых этнасаў, а таксама да ўмяшальництва паліцыі. Цікава прагучала ацэнка адной з „лагодных дэмансістрацый”: „дэмансіранты ўсяго толькі пабілі шыбы ў навакольных будынках”. У горшых выпадках на вуліцах застаюцца спаленыя машыны і разгромленыя крамы. Дэмансістрацыі зазвычай пачынаюцца ў кварталах эўрапейскіх гарадоў, якія ўжо цалкам заселены курдамі і туркамі, а потым перамяшчаюцца ў цэнтары. У Нямеччыне жыве 700-800 тысячай курдаў.

Наш камэнтар: Нагадаем, што ў Нямеччыне і іншых заходніх краінах жывуць мільёны турак (у Турцыі працісаліся лічаныя адзінкі заходніх эўрапейцаў). Усё пачалося з 1960-70-х гадоў, калі лібэралы-сацыялісты вырашылі забясьпечыць Захад працоўнай сілай і шырака расчынілі дзіверы Эўропы для мільёнаў людзей чужой традыцыі і культуры (у якіх ёсьць свае айчыны). Цяпер на вачах эўрапейскіх грамадзянаў, пад іхнімі вокнамі разгортваеца крывавы міжэтнічны і абсалютны чужы канфлікт. Аглядаць курдска-турэцкае поле бою становіща ўсё больш зручна: праз выбітыя шыбы. Дзяржаўныя структуры пачынаюць намякаць, што ўжо не даюць рады ў выкананні аднаго са сваіх галоўных абавязак: забесьпячыць бяспекі і стабільнасці для сваіх грамадзянаў. Падобна, што ў хуткім часе газеты будуць паведамляць: „Паспалітае рушэнне турэцкага горада Гамбурга ўзяло штурмам курдскі горад Вісбадэн і актыўна разыўвае наступ ў бок алжырскага Сэн-Дэні...” Эўропа сапраўды перажывае тупіковы пэрыяд у сваёй гісторыі.

Валеры Буйвал

ЗЯНОН ПАЗЬНЯК: „У РАСЕІ СТВОРНА ЖОРСТКАЯ КАЛЕКТЫЎНАЯ ДЫКТАТУРА”

Выбары ў Расеі ўжо даўно ёсьць звыклай руцінай гэбізму – гэта значыць, систэмы ўлады, якія там усталяваныя. Расейскія выбары прадкальныя, як дзень і нач. Два моманты хацеў бы падкрэсліць у сувязі з гэтай банальнай падзеяй. Рускія выбары ў чарговы раз наглядна паказалі сутнасць рускага гэбізму як карпаратыўнай улады кіроўнай групы КГБ. У Расеі створаная жорсткая калектыўная дыктатура, якай съядома дрэйфуе ў бок дзяржаўнага фашызму. Пра сутнасць гэтай улады мы папярэджвалі яшчэ сем гадоў таму.

У Расеі якраз назіраецца вельмі небясьпечны збег абставінаў для развязвіцца клясычнага імпэрскага фашызму. Насталыя гады па „вліяй імпры”, палітычныя паразы ў Прыбалтыцы, Украіне, Чачніі, Грузіі, бездань паміж правінцыяй і сталіцай, паўсюдная карупцыя ўлады, і пры гэтым – унікальная і абсалютная ўлада КГБ, які, тримаючы ў руках ніткі міжнароднага тэрапрызму, істотна ўплывае на ўсясьветную палітыку, на цэны і разъмер-каваныне ўсясьветных энэргетычных рэсурсаў. У Расеі нават пасаду „нацыянальнага лідэра” падрыхтавалі. І сумуюць па Сталіну. Шчасце яшчэ, што гушкаюць шэрата Пуціна. Но калі б зьявіўся кліент „с отвагой во взоре”, дык іншай была б і размова.

Другі аспект, які не магу не адзначыць – гэта часовая прасвятленіне ў галоўах некаторых заходніх спэціў ад палітыкі. Сыпевакоў пра

„расейскую дэмакратыю”. Гэта, бадай, адзіны новы палітычны вынік расейскіх выбараў – бурбалкі ў заходніх фантанах. Праўда, ненадоўга. Жыцьцё паказала, што „калектыўная” Эўропа можа добра паразумецца з „калектыўнай” дыктатурай. Нават калі яна фашистычная.

...Перад пачаткам Другой усясьветнай вайны Англія і саюзьнікі падпісалі пагадненьне з Польшчай, што калі немцы на яе нападуць, дык яны ўступяць у вайну (а немцы патрабавалі тагачасны Данцыг (Гданьск). Немцы напалі на Польшчу, забралі Гданьск, а Польшчу ніхто не бараніў. І была такая крылатая фраза – „Ніхто не хацеў паміраць за Гданьск”.

Для нас, беларусаў, гэта ёсьць галоўнае, пра што мы павінны ведаць і памятаць.

„Ніхто ня будзе паміраць за Гданьск”. Тым больш – за нашу Незалежнасць.

Зянон Пазыняк

4 сънеджия 2007г.

(Сергей Навумчык радыё Свабода Інтарв'ю)

„БЛАГОСЛОВІЛІ „САТАНУ”

Зразумела, чый гэта стыль, чый почырк. Беларускі розум ня здольны дадумацца да такога. А вось у расейскіх „чалавекаў” такое – звычайная справа. Нядаўна ў галоўным будынку РПЦ у Маскве (народ трапна называе яго „храмом Лужкова-спасітэля”) адбылася адмысловая цырымонія асьвячэння сучаснага ракетнага комплекса „Сатана”. Бацюшкі дымілі кадзіламі перад зынішчальнай зброяй і сьпявалі: „Аки-паки, освящаем и благословляем „Сатану-у-у”...

Янка Базылы

РАЗВАЖАЕ ЧАРГОВЫ „РУСИСТ”

9 лістапада 2007 г. Аўстрыйская газэта „Der Standard” піша пра „рускую душу”. У якасці эпіграфа падаецца вядомая цытата з Цючава: „Умом Россію не понять...” А далей разгортаеца аналіз, запрапанаваны нідэрляндскім псіхолагам і сацыялагам Гэртрам Гофстэдэ. Ён напісаў шэраг дасьледваньняў пра мэнталітэт цяперашняга насельніцтва Рәсей. І зрабіў выснову, што гэты мэнталітэт знаходзіцца паміж усходнім пакланенінем перад уладай і заходнім індывідуалізмам. Прычым, ёсьць нюансы ў залежнасці ад географічнай пазіцыі. Напрыклад, у паўднёвым Стайрапалі галяндзец убачыў больш усходнягая, а ў Цюмені адчуў больш заходнягая індывідуалізму. На пабудове БАМа, на ягоную думку, сабраліся імпэтныя асобы, якія імкнуліся да асабістага посыпеху. І г.д.

Наш камэнтар: Той, хто ў нас прынаміцца пацікавіўся Нідэрляндамі, іх народам, гісторыяй і культурай, той ведае пра гэту краіну значна больш за гэтага заходняга аўтарытэта па Racei. Цікаўны беларус ведае, што ў Нідэрляндах жыве адметны этнас, які дбае пра сваю мову і традыцыі – фрызы, якія ня блытаюць сабе з галяндцамі, маюць ня толькі свае культурныя цэнтры, газеты, выдавецтвы ў сваёй мове, але і нацыянальныя палітычныя партыі. Беларус задасца пытаньнем, чаму пасля перамогі Бельгійскай рэвалюцыі ў 1830 годзе (і на працягу далейшых 123 гадоў) нідэрляндскамоўныя фламандцы не захацелі злучаць сваю краіну з суседнімі Нідэрляндамі. І г.д.

Заходні навуковы аўтарытэт з самаўпэйненасцю схалістыка разглядае Расею як дом выключна рэсейскага этнасу, ня бачыць імперскага характару дзяржутварэння РФ. Ён ня згадвае пра беларусаў і ўкраінцаў, якія памілавалі і памігуюць цюменскую нафту і будавалі БАМ – можа, адсколь гэты „эўрапейскі індывідуалізм”? Для яго няма татараў, башкіраў і дзясяткаў іншых этнасаў, якія (ў адрознені ад расеіцаў) маюць вялікія сям'і, працуяць і не съпіваюцца. Адным словам, перад намі чарговы „русіст”, вельмі задаволены сабой і сваімі ганаарамі. Такіх процьма на Захадзе. Там, практычна, немагчыма знайсці адэкватнага чалавека ў

гэтых колах. Самае небясыпечнае, што гэтая публіка выступае ў ролі саноўных дарадцаў заходніх урадаў у справе адносінаў з Москвой і адпраўкі туты чарговых фінансавых траншы.

Юрка Марозаў

ІТАЛЬЯНЦЫ НАВОДЗЯТЬ ПАРАДАК

ае ёссыце на Курапаты. 6 лістапада 2007 г. Славацкая газэта „SME” паведамляе з Брусёля. Эўракамісія заявіла, што паводле законаў Эўразьвядзі высылаць грамадзянаў ЭЗ з краінаў ЭЗ можна толькі ў індывідуальным парадку. Групамі высылыць нельга. Гэта ёссыць рэакцыя на высылку з Італіі 30 румынскіх грамадзянаў (у асноўным цыганоў) пасля нядайняга забойства жанчыны ў Рыме румынскім цыганам.

Наш камэнттар: Эўракамісія ўрэшце азвалася з брусяльскай званіцы. Але ніхто ў Італіі ўжо асабліва не зважае на эўрабюракратычныя напаміны і забароны. Атрады паліції на працягу двух дзён разбілі ўсе трушчобы на ўскраінах італьянскіх гарадоў. Табары разбягаюцца. Грамадзяне патрабуюць ад уладаў навядзення парадку на нацыянальныя тэрыторыі. Групы моладзі началі нападаць на валасуг – брутальнае рэакцыяе стомленага і раздражнёнага эўрамараразмам грамадзтва. Да такіх трагічных вынікаў прыводзіць левацкая палітыка „адчыненых дзяўзярэй” і „шматрасавага грамадзтва”.

Юрка Марозаў

З Ъ М Е С Т

1.	Зянон Пазыняк. Нішто ня спыніць Беларусі	2
2.	Шэсьце і мітын у Дзень памяты працоўца Дзэдзы ў Менску	3
3.	Мэмпрайзільны мэрапрыемства ў Лошицкім ярэ	3
4.	Зянон Пазыняк. Лошицкі яр. 70 гадоў	4
5.	Янка Базыль. Разважаны насыля Дзядоў	4
6.	Валеры Буйвал. Забытая староніка беларускай цыліндрычнай	5
7.	Янка Базыль. Беларусафобная акцыя ў Менску	5
8.	Зянон Пазыняк. Чартовая крокі антыбеларускага ржэжу па ліквідацыі беларускай науки	6
9.	Зянон Пазыняк. Шлях да сібе	6
10.	Янка Базыль. „Усю дрэнь – у Беларусь”	8
11.	Валеры Буйвал. Акцыя маскоўскіх башошак	8
12.	Юры Беленкі. Праз салідарнасць да Адралжэння	8
13.	Лістападаўскі Сойм	13
14.	Зянон Пазыняк. Асьвета і сіла	14
15.	Сынеканьскі Сойм	14
16.	Зянон Пазыняк. „Новая вайна” – старая палітыка	15
17.	Хочуць забараніць КХП – БНФ	16
18.	Папярэджаныя чыноўнікам (5)	17
19.	Папярэджаныя чыноўнікам (6)	18
20.	Зянон Пазыняк. Зорка нашай перамогі	21
21.	Янка Базыль. Паліцыйчына на Аршанскім полі	22
22.	Янка Базыль. Прафанацыя ў Менску	22
23.	87-я ўголкі Слуцкага Збройнага Чыну	23
24.	Валеры Буйвал. Тупіковыя прырэяды	23
25.	Зянон Пазыняк. „У Расеі створана жорсткая калектыўная дыктатура”	23
26.	Янка Базыль. „Благословіл Сатану”	24
27.	Юрка Марозаў. Разважае чартовыя „русіст”	24
28.	Юрка Марозаў. Італіянцы наводзяць парадак	24

Нумар аддрукаваны пры падтрымкі беларускай фундацыі імя Рамуальда Траўгута

Беларускія Ведамасьці

Беларускае выданье

У супрацоўніцтве з Беларускім Выдавецтвам Таварыствам у Амерыцы

Рэдакцыя: Зянон Пазняк, Галіна Падачаніна

Адрес редакції: 02-017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127

тэл./факс: (+48 22) 628 76 73